

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 1999-2000

14 december 1999

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MORGENVERGADERING

DECREET MIDDELENBEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP 2000

DECREET ALGEMENE UITGAVENBEGROTING VLAAMSE GEMEENSCHAP 2000

DECREET BEPALINGEN TOT BEGELEIDING VAN DE BEGROTING 2000

Inhoud

Nr. 17

Dinsdag 14 december 1999
Morgenvergadering

Berichten van verhindering	1
Regeling van de werkzaamheden	1
Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000	
– 13 (1999-2000) – Nr. 1	
– 14 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 4	
– 16 (1999-2000) – Nr. 1	
Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000	
– 13 (1999-2000) – Nr. 1	
– 15 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 12	
– 16 (1999-2000) – Nr. 1	
Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2000	
– 94 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 16	
Algemene bespreking,	1
Sprekers : de heren Stefaan Platteau, verslaggever, Eric Van Rompuy, Francis Vermeiren, Gilbert Bossuyt, Carl Decaluwe, Filip Dewinter, Herman De Reuse, Joris Van Hauthem en Lucien Suykens, mevrouw Wivina Demeester-De Meyer, de heren Jacques Timmermans, André Kenzeler, Ludo Sannen en Chris Vandenbroeke en minister-president Patrick Dewael	
Regeling van de werkzaamheden	33

VOORZITTER : De heer Johan De Roo, eerste ondervoorzitter

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.04 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Patrick Hostekint, Dominiek Lootens-Stael : ambtsverplichtingen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, gisteren werden bij motie van orde twee agendapunten toegevoegd aan de agenda van donderdag 16 december 1999, waaronder het voorstel van resolutie van de heer Van Rompuy c.s. betreffende het onderwijsakkoord van 1 december 1999.

Naderhand hebben de heren Vermeiren, Bossuyt, Sannen en Van Grembergen een voorstel van resolutie ingediend betreffende het op 13 december 1999 in plenaire vergadering gehouden debat over de financiering van de gemeenschappen en de gewesten, het zogenaamde onderwijsakkoord.

Ik stel voor ook dat voorstel van resolutie rechtstreeks in plenaire vergadering te behandelen en aan de agenda van donderdag 16 december 1999 toe te voegen.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

Dan is aldus besloten.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000

- 13 (1999-2000) – Nr. 1
- 14 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 4
- 16 (1999-2000) – Nr. 1

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000

- 13 (1999-2000) – Nr. 1
- 15 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 12
- 16 (1999-2000) – Nr. 1

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2000

- 94 (1999-2000) – Nrs. 1 tot 16

Algemene bespreking

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde zijn het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van het begrotingsjaar 2000 en het ontwerp van decreet houdende de bepalingen tot begeleiding van de begroting 2000.

Het Uitgebreid Bureau stelt voor de algemene besprekingen van die drie ontwerpen van decreet samen te voegen tot één algemene bespreking.

Is het parlement het hiermee eens ? (*Instemming*)

De algemene bespreking is geopend.

De heer Platteau, verslaggever, heeft het woord.

De heer Stefaan Platteau, verslaggever (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, mijnheer de minister, collega's, het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000, en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2000 hebben aanleiding gegeven tot diepgaande besprekingen en geanimeerde discussies, zowel in de commissie voor Financiën, als in de verschillende andere commissies.

Het resultaat van deze besprekingen is een niet on aardige stapel aan documenten, verslagen, toelichtingen, cijfers en tabellen. Ze zullen vandaag en de komende dagen het voorwerp uitmaken van be-

Platteau

sprekingen en stemmingen in deze plenaire vergadering.

De commissie voor Financiën heeft twee verslaggevers aangesteld, de heer Taylor en mezelf. We hebben samen, in perfecte verstandhouding, de rapporten opgesteld, in niet geringe mate bijgestaan door de heer Van Den Abeele, die ik dank voor zijn uitstekende prestatie. Op uitdrukkelijk verzoek van de heer Taylor zal ik alleen onze verslagen hier voordragen, met dien verstande dat ik omwille van de uitgebreidheid van de teksten voor de grote lijnen verwijs naar het schriftelijk verslag. Ik zal me hier beperken tot een overzicht en een reeks accenten uit belangrijke passages.

Ik verwijs tevens naar het belangrijk en minutieus verslag van het Rekenhof, dat andermaal een positieve, controlerende en creatieve rol heeft gespeeld bij het totstandkomen van deze ontwerpen van decreet. Ik dank allen die hebben meegewerkt aan de realisatie van de voorliggende teksten en verslagen, en niet het minst de voorzitter van de commissie voor Financiën.

Wegens de nauwe band tussen de middelen- en de uitgavenbegroting, werd één verslag betreffende de twee ontwerpen van decreet opgesteld. Het voorliggende ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting werd behandeld overeenkomstig artikel 59 van het Reglement van het Vlaams Parlement. De voorzitter van het Vlaams Parlement verwees de algemene uitgavenbegroting 2000 naar de respectieve bevoegde commissies, die na indicatieve stemming bij de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, schriftelijk verslag uitbrachten over de hun voor onderzoek toegewezen decreetsbepalingen en gedeelten van afdeling 1 en afdeling 5 van de krediettabellen. Te dien einde werden zowel de decreetsartikelen als de decreetstabel opgesplitst in onder de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting ressorterende specifieke aangelegenheden, waarover een inhoudelijk bevoegde commissie dan ook geen advies uitbracht.

Zowel in de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting als in de verschillende inhoudelijk bevoegde commissies konden amendementen worden ingediend. De inhoudelijk bevoegde commissies gaven alle stemmingen een indicatieve waarde. De definitieve stemmingen en uiteraard ook de eindstemming over het gehele ontwerp van decreet betreffende de uitgaven vielen onder de

bevoegdheid van de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting.

Voor alle duidelijkheid wijzen we er nog op dat de tien inhoudelijk bevoegde commissies schriftelijk verslag uitbrachten bij de commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting. Deze commissie nam op 2 december akte van deze verslagen. Enkel deze commissie onderzocht het ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting 2000. De behandeling gebeurde gelijktijdig met de behandeling van het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting 2000.

Mijnheer de voorzitter, collega's, hierop volgde de inleidende uiteenzetting door de heer Dewael, minister-president van de Vlaamse regering, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Buitenlands Beleid en Europese Aangelegenheden. De minister-president heeft eerst het macro-financiële kader van de begroting beschreven. Nu de gevolgen van de dioxinecrisis, met een lagere groei van 0,25 procent, stilaan wegebden, herneemt de conjunctuur het groeipad dat voor 1999 en 2000 was vooropgesteld. In 2000 is een groei van 2,5 procent haalbaar in vergelijking met 1,5 tot 2 procent in 1999.

De Vlaamse begroting is steeds binnen de normen gebleven, en blijft ook in 2000 binnen het vooropgestelde kader. Deze begroting voldoet aan het ontwerp van samenwerkingsakkoord met de staat en de andere gemeenschappen en gewesten over het stabiliteitsprogramma van België, dat op de agenda stond van het Overlegcomité op 24 november 1999.

Daarna beschreef de minister-president de begroting als keurslijf voor de ambities van deze regering. De uitdaging werd aangegaan om binnen de beschikbare ruimte een vernieuwend beleid te voeren. Daarbij moet ook de vraag worden gesteld of bepaalde uitgaven nog noodzakelijk zijn en of sommige overheidstaken niet moeten worden afgestoten. Dat impliceert het bekijken van de onderliggende decreten en besluiten.

De beschikbare financiële ruimte vloeit deels voort uit de stijging van de middelen maar moet evenzeer worden gerealiseerd door de heroriëntatie van de uitgaven. Op basis van zero-base-oefeningen zal een globale herdenking van de uitgavenmechanismen en principes plaatsvinden. De aanzet werd op bescheiden wijze reeds in deze begroting gegeven, maar kan pas tot volle omvang komen in de loop van de volgende jaren. De begrotingscontrole 2000 en zeker de begroting 2001 zullen daarin een sleutelrol spelen.

Platteau

De minister-president zei dat de begroting toch onder interne spanning staat. De ontwikkeling van de gemeenschapsuitgaven, zoals onderwijs en welzijn, zijn in wezen niet fundamenteel verschillend van de evolutie in de Franse Gemeenschap. Ook Vlaanderen moest een deel van de gewestmiddelen herallocceren naar de gemeenschapsmateries, waardoor de gewestuitgaven onder druk kwamen te staan. In het advies van de SERV over het begrotingsbeleid van de Vlaamse Gemeenschap leest men dat voor 1990 het aandeel van de Vlaamse Gemeenschap in de beleidskredieten en in de middelen respectievelijk 61 percent en 64 percent bedroeg, terwijl dat voor het Vlaams Gewest 38 percent en 35 percent was. Hij trok daar in zijn exposé de nodige conclusies uit.

Ten vierde signaleerde minister-president Dewael dat dit een realistische begroting is. De economische parameters waarop deze begroting steunt, zijn voorzichtig ingeschat. De raming van de ontvangsten steunt op de realisaties van de voorgaande jaren, en koppelt deze aan de relevante groeifactoren voor elk van de ontvangsten. De primaire uitgaven werden, rekening houdend met de beschikbare parameters, correct ingeschat. De rente-uitgaven werden geraamd op basis van het decreet inzake schuld-, kas- en waarborgbeheer. Rekening houdend met de overeenkomst die met het Vlaams Egalisatie Rente Fonds is afgesloten, wordt de rentestand van 20 augustus 1999 als uitgangsbasis genomen. Hij zei verder dat de begroting de normering respecteert, maar ook de noden van vandaag kent en er probeert aan tegemoet te komen. Hij voegde daar ook aan toe het een begroting voor de toekomst is.

Vervolgens schetste hij de conjuncturele omgeving. De groeivoorzichten van het BNP zijn goed. De raming gaat van 2,5 percent tot zelfs 3 percent groei voor de optimisten. Ondanks de dioxinecrisis is het vertrouwen van de bedrijfsleiders in de loop van de laatste zes maanden sterk toegenomen. De sterkte van de dollar – of moeten we van de zwakte van de euro spreken? – mag in deze omstandigheden niet worden onderschat. De rentestand blijft zorgen voor een ondersteunende impuls op de economische activiteit, ook al zullen de investeringen volgens de Nationale Bank van België een lagere groei kennen. Ook het consumentenvertrouwen blijft sterk.

Vervolgens had hij het over de middelen: de BTW-middelen, de personenbelasting, de gewestelijke belastingen, het kijk- en luistergeld en de overige

ontvangsten. De personenbelasting houdt rekening met de recentste gegevens inzake de fiscale capaciteit, namelijk die van het aanslagjaar 1998, inkomsten 1997. Na een lichte aarzeling tussen 1996 en 1998 lijkt de Vlaamse fiscale capaciteit opnieuw te stijgen.

Voor de uitgaven blijft de globale uitgavenstijging beperkt tot 3 percent. De evolutie van de kredieten op de verschillende departementen is niet direct vergelijkbaar met het voorgaande jaar ingevolge de veelvuldige herschikkingen die er als gevolg van de regeringwissel en de vorming van de homogenere bevoegdheidspakketten hebben plaatsgevonden. De betalings- en beleidskredieten, die rekening houden met de vastleggingsmachtigingen, blijven ongeveer op een gelijkaardig niveau. Ze lopen niet verder uiteen dan in het verleden het geval was.

Vervolgens had hij het over het saldo en de normaleleving. De begroting sluit met een overschot dat gelijklopend is met dat van de initiële begroting 1999. De verschuiving naar 1999 van ontvangsten die voorzien waren in 2000, zal aanleiding geven tot een iets lager overschot. De norm van de Hoge Raad voor Financiën wordt zonder moeite gehaald. Er is nog een overschot van ongeveer 4,5 miljard frank. De verschuiving van ontvangsten en eventuele tegenvallers kunnen in dat kader worden opvangen.

Nadien had hij het over de schuldevolutie en het schuldbeheer. Tussen eind 1995 en 30 juni 1999 is de directe schuld van de Vlaamse Gemeenschap gedaald van 164,5 miljard frank tot 128 miljard frank. In dezelfde periode is de indirecte schuld gedaald van 169,5 miljard frank tot 126,9 miljard frank. Daardoor liepen de rentelasten terug van 21 miljard frank in 1995 tot 13,8 miljard frank in 1999. Voor de evolutie met betrekking tot kostprijs en looptijd van directe en indirecte schuld wordt verwezen naar de toelichtingen bij de middelen- en uitgavenbegroting. Men kan vaststellen dat de Vlaamse schuld tegen aantrekkelijke voorwaarden kan worden gefinancierd.

Vervolgens had hij het over de herwaardering van de administratie en de uitdieping van de administratieve onderbouw. Voor de toekenning van afdelingen is reeds een provisie in de begroting ingeschreven. Er is echter eerst overleg nodig in het Overlegcomité. Daarna is verdere concretisering mogelijk.

Daarna volgden de opmerkingen van het Rekenhof, geformuleerd door Christine Vandekerckhove,

Platteau

eerste auditeur-revisor. Die opmerkingen slaan op de middelenbegroting en de algemene uitgavenbegroting. Dit is hoofdzakelijk een technische uiteenzetting met een reeks toelichtingen.

Er werden tot slot een aantal materiële opmerkingen gemaakt die doorgaans betrekking hadden op foutieve of ontbrekende verwijzingen, of op discordanties van gegevens met het corpus of de krediettabel. Ze werden gedetailleerd weergegeven in een afzonderlijke bijlage van het verslag. Bovendien werden verkeerde of niet-vermelde ESR-classificaties in de begrotingsposten van de middelen en algemene uitgavenbegroting en van de begrotingen 2000 van de diensten met afzonderlijk beheer en van de openbare instellingen gesignaleerd.

Toen volgde de algemene bespreking met de interventies van de leden en de replieken van de minister. Ten eerste waren er de interventies van de heer Taylor, die het had over de begrotingsopmaak van de regering-Dewael. Hij zei dat de begroting voor het jaar 2000, de eerste begroting die de regering-Dewael diende op te stellen, onder een zeer gunstig gesternte start, en dit om drie redenen. Hij somde de drie redenen op en trok er de nodige conclusies uit.

Daarna had hij het over het opgeven van de euromeesternorm : 'Dit zeer gunstig gesternte is het gevolg van het financieel-budgettaire beleid van de vorige Vlaamse regering. Het is dan ook zeer betreurenswaardig dat de regering-Dewael ervoor kiest dit beleid, dat tot zoveel successen heeft geleid, te verlaten. Men vergeet in de politiek blijkbaar snel waar we op financieel vlak vandaan komen. De introductie en het respecteren van de meesternormen hebben geleid tot een sterk begrotingsbeleid, dat een sterke schuldafbouw heeft toegelaten, en een gezonde Vlaamse begroting en zelfs de eerste stappen naar Vlaamse lastenvermindering heeft opgeleverd.' Voor de rest van zijn uiteenzetting verwijs ik naar het verslag.

Als tweede punt was er de interventie van de heer André Denys over de politieke betekenis van de begroting 2000. Hij zei : 'Bij de aanvang van een nieuwe regering kan men kiezen voor twee invalshoeken : de vlugge start zoals door premier Guy Verhofstadt toegepast op het federale niveau, of de rustige aanpak, zoals minister-president Patrick Dewael op Vlaams niveau. De spreker is voorstander van de rustige, doordachte, doortastende aanpak. De renners, om een beeld uit de wielersport te gebruiken, die een vlugge start nemen, trappen al

gauw op hun adem, terwijl de renners die een evenwichtige wedstrijd rijden, vaak bij de eersten eindigen.'

De heer Denys had het ook over de zero-base-budgeting en 'waardeert het technisch zeer correcte begrotingsbeheer van de vorige Vlaamse regering, maar was ontgoocheld over de inhoudelijke invulling ervan'. Hij had het ook over de normdiscussie en de inhoudelijke beleidsinvulling. Hij stelde onder meer dat er voor het eerst een Vlaamse lastenverlaging op de inkomens komt, maar daarmee is de heer Van Rompuy het niet eens.

De heer Denys had het daarna over de communautaire opstelling van de Vlaamse regering, en vraagt zich af of de paars-groene coalitie het juiste antwoord is op de uitdagingen van het derde millennium. Zijn antwoord is heel positief. (*Gelach*)

Het derde deel van dit hoofdstuk is de interventie van mevrouw Demeester-De Meyer. Zij beaamde dat de begroting is opgemaakt onder een gunstig gesternte, en vervolgde : 'Toch is voorzichtigheid geboden. De OESO waarschuwt in een recent rapport voor mogelijk noodzakelijke besparingen in de federale begroting 2001. De gouverneur van de Nationale Bank van België, de heer Guy Quaden, stelt voor om van de economisch gunstige situatie gebruik te maken om de schuld nu globaal af te betalen. De hoogleraren Paul De Grauwe en Jef Vuchelen zeiden een tijd geleden hetzelfde.'

'De CVP wil de euromeesternorm behouden omdat hij een Vlaamse visie en een langetermijnvisie bevat.' Mevrouw Demeester ontwikkelde haar visie hierover, en leverde daarna kritiek op de afcantiemen op de personenbelasting. Over dit laatste zei ze onder meer : 'De CVP gaat akkoord met een fiscale lastenverlaging, waarin de vorige regering inderdaad niet geslaagd is. Zoals het nu wordt voorgesteld, mag de regering het echter niet doen ! De afcantiemen worden ingeschreven in de algemene uitgavenbegroting en niet in mindering gebracht van de ontvangsten uit de middelenbegroting. De vorige regering heeft wel de vermindering van de successierechten tot een goed einde gebracht. Deze hervorming heeft duidelijk positieve effecten gehad.'

Mevrouw Demeester antwoordde op de vraag of de begroting toekomstgericht is ontkennend. Ten slotte hield ze een pleidooi voor een eigen Vlaamse visie.

Dan komen we aan de interventie van de heer Vandebroeke. Hij zei : 'Mevrouw Demeester-De

Platteau

Meyer heeft gesteld dat de begroting 2000 onder bijzonder goede omstandigheden is kunnen worden opgesteld. Dat is correct, maar vier jaar geleden heeft ze wel mijn voorspelling van die gunstige conjunctuur weggeblazen. De heer Taylor bewierookte de vorige jaren telkens de opmaak van de begroting. Dezelfde spreker ontwaart nu weinig verschillen tussen toen en nu. Met andere woorden, het nieuwe begrotingsbeleid scoort ook goed.'

Dan ontwikkelde hij zijn visie over de vraag of de begroting al dan niet toekomstgericht is. Hij heeft het ook over de schuldratio van de Vlaamse Gemeenschap en de schuldratio van de andere componenten van Entiteit II. Tot slot stelde de heer Vandenbroeke : 'bevat deze begroting ook een aantal communautaire perspectieven, waartoe de vier partners binnen de Vlaamse regering zich hebben verbonden', met onder andere de fiscale autonomie die voor hem en zijn fractie een zeer wezenlijk deel uitmaakt van deze begroting en momenteel binnen de Costa worden besproken.

Dan was er de interventie van de heer Suykens. Hij zei : 'De SP zal de begroting 2000 goedkeuren. Ze is immers de uitvoering van de door het Vlaams Parlement goedgekeurde regeringsverklaring in september 1999. De SP is tevreden met de naleving van de norm van de HRF door de Vlaamse regering, over de inpassing van het Vlaamse begrotingsbeleid in het stabiliteitspact van de Europese Unie en over de ruimte die vrijkomt voor een aantal beleidsaccenten.' Hij ontwikkelde deze nieuwe accenten en besloot : 'De financiële situatie van Vlaanderen is zeer goed en dat is zeker de verdienste van de vorige regering. Op een aantal terreinen was die misschien wat te zuinig. De bevolking heeft een aantal verwachtingen, waaraan de begroting 2000 tegemoetkomt'.

Dan was er de interventie van de heer Geysels. Hij zei : 'Mevrouw Demeester-De Meyer heeft zich in haar tussenkomst afgevraagd of de HRF-norm wel een norm is, en daarover kan men inderdaad discussiëren. Maar de HRF-norm geeft wel een richting aan en de nieuwe Vlaamse regering respecteert wel de begrotingsorthodoxie wanneer ze de HRF-norm opvolgt, ongeacht of de HRF-norm nu een norm is of niet. De regering heeft zich op een voorzichtige wijze een grotere financiële vrijheid toegestaan, en Agalev kan daarmee akkoord gaan.'

Hij ontwikkelde zijn stelling en besloot : 'De heer Denys heeft verwezen naar een vroegere slogan van de Volksunie, waarin meer Vlaanderen werd

geassocieerd met minder belastingen. In dat verband vraagt Agalev dat ook de ecologische schuld in het budgettaire groeppad zou worden verrekend. Milieubelastingen zijn evengoed belastingen. Tijdens de vorige legislatuur werden op vraag van de spreker door de toenmalige minister van Financiën en Begroting hiertoe de eerste aanzetten gegeven'.

Dan hadden we de interventie van de heer Sannen. Hij zei : 'De heer Martens pleitte in de commissie voor Onderwijs en Vorming namens de CVP voor dertig miljard frank extra middelen voor onderwijs. Dat is de hele beleidsruimte voor het begrotingsjaar 2000. Hoe dit te rijmen valt met het pleidooi van mevrouw Demeester-De Meyer voor grote budgettaire voorzichtigheid is niet duidelijk. Agalev is tevreden over de verhoging van de onderwijskredieten met acht miljard frank in het totale begrotingsevenwicht, maar vraagt wel aandacht voor de problematiek van de hogescholen.' Hij besloot : 'Bij begrotingswijzigingen in de sociaal-culturele sector moet de regering rekening houden met het middenveld. Daar is een globale benadering vereist en moet men voorzichtig zijn met verschuivingen ad hoc.'

Dan was er nog de interventie van de heer Van Rompuy. Hij had het over de band tussen autonomie en de kwaliteit van het leven. Hij zei : 'De regering wekte bij haar aantreden de indruk dat ze in de loop van de legislatuur 200 miljard frank zal investeren in de kwaliteit van het leven. Ze beweert dat de vorige regering het budget heeft benaderd als een doel op zich en dat de nieuwe Vlaamse regering het zal gebruiken als middel.' Hij zei dat de kwaliteit van het leven de laatste twintig jaar dankzij de toegenomen autonomie fors is vooruitgegaan. Minister Stevaert heeft de welzijnssector uitgebouwd zoals dat in een Belgische context nooit had gekund. Minister Kelchtermans ontwikkelde het milieubeleid. De ministers Coens en Van den Bossche voorzagen vanaf 1988 het Vlaamse onderwijs van een hele resem decreten. Het spreekt voor zich, zegt de heer Van Rompuy, dat die evolutie moet worden voortgezet. De bewering dat de kwaliteit van het leven pas met deze nieuwe regering op het voorplan trad, is onjuist. De heer Van Rompuy kan het streven van de huidige regering naar meer fiscale autonomie onderschrijven.

Volgens de heer Coens is de opbrengst van de heffingen op afvalstoffen en -water gedaald tot bijna 1 miljard frank. Dat komt door de vermindering van de afvalberg, door de verbranding in Duitse ovens en door de daling van het waterverbruik. De CVP-fractie verheugt zich daarover, de heffingen waren inderdaad ontradend. De regering com-

Platteau

penseert minderontvangsten echter door een vergelijkbare dotatie aan het MINA-fonds. Dat noemt de spreker geen nieuwe beleidsinvulling. De trend zal zich in de komende jaren trouwens voortzetten. Hij vraagt hoe de regering bijkomende middelen wil innen : via dotaties uit de algemene middelen of via een wijziging van het heffingensysteem.

Voor het antwoord van de minister-president op het verslag van het Rekenhof en voor het antwoord ten gronde verwijs ik naar het schriftelijk verslag. Over de beleidsruimte zei minister-president Dewael dat de administratie een marge van 200 miljard frank heeft berekend. Deze ruimte steunt op de gegevens van de SERV. De begroting 2000 is voor de minister-president geen grabbelton, wel de uitdrukking van een aantal uitdagingen waarop een antwoord nodig is.

Daarop volgde de behandeling van de normering, de schuld en de schuldafbouw. Volgens de minister-president blijft de schuldratio van Vlaanderen verder dalen, en zou deze volgens de huidige berekening van de HRF in 2010 ongeveer 16 percent bedragen. De Vlaamse schuld beslaat amper een paar percenten van de totale overheidsschuld.

De minister-president had het dan over de nieuwe accenten waarop de oppositie reageert. Over de fiscaliteit werd een aardig woordje gesproken. De heer Vermeiren merkte tot zijn grote tevredenheid op dat iedereen nu voorstander is van een vermindering van de registratierechten, en zei dat het ooit anders is geweest.

De kerntaken en de nieuwe bestuurscultuur werden volledig ontwikkeld en ook betwist. Dit heeft geleid tot de verdere verduidelijking door de minister-president van drie dossiers die werden aangehaald in het verslag van het Rekenhof. Er werd een zeer geanimeerde bespreking over gehouden.

Over de artikelsgewijze bespreking zal ik het verder niet hebben, deze is te gedetailleerd.

Vóór de eindstemming wees de heer Denys erop dat de CVP-fractie tal van amendementen had ingediend die meeruitgaven veroorzaken, zonder daaraan gekoppelde verminderingen naar voren te schuiven. Hij zei dat er voor miljarden meeruitgaven werden voorgesteld. Toen de VLD in de oppositie zat, dienden zij ook amendementen ter compensatie in.

Het geamendeerde ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2000 werd aangenomen met 8 stemmen voor en 5 tegen.

Het tweede verslag handelt over de bepalingen van de begeleiding van de begroting voor 2000, en meer bepaald over de successierechten, hoofdstuk VI. Minister-president Dewael stelde dat artikel 36 inhoudt dat het door de vorige regering ingevoerde nultarief voor successierechten bij familiale bedrijven wordt bevestigd met het oog op de besteding van de werkgelegenheid in die bedrijven. Op basis van legistiek advies van het algemeen secretariaat van het Vlaams Parlement vroeg de minister-president een aantal wettelijke correcties inzake artikel 36. Dit is gebeurd.

Het aldus gewijzigde artikel en hoofdstuk VI werd goedgekeurd met 11 stemmen voor bij 3 onthoudingen. Er werd ook gestemd over het Vlaams Fonds voor de Lastendelging. De commissie ging eenparig akkoord met de door de minister-president voorgestelde tekstcorrecties.

Ik wens het ten slotte te hebben over de registratierechten. Er werd aan dit hoofdstuk een lange discussie gewijd. Mevrouw Demeester en de heren Van Rompuy, Taylor en Coens hebben een amendement ingediend tot invoering van een nieuw hoofdstuk XIXbis over de registratierechten. In de inleiding hierover gaf mevrouw Demeester aan dat de CVP-fractie voorstander is van een verlaging van de belastingen. De ervaring heeft echter geleerd dat men dan best een belasting kiest waarvoor Vlaanderen zelf volledig bevoegd is. Als legistische basis hiervoor verwees ze naar artikel 170 van de Grondwet.

De regering wil de mobiliteit bevorderen. De CVP-fractie stelde daarom voor de registratierechten te verminderen zodat de aankoop van een woning goedkoper wordt. In het voorliggende amendement gaat het om een vermindering van 25 percent, hoewel een vermindering tot 41,4 percent, namelijk het deel van de registratierechten dat aan de gewesten wordt overgedragen, mogelijk is. De keuze voor 25 percent komt voort uit het bedrag van 3,2 miljard frank dat door de regering voor de afcontiemen op de personenbelasting wordt uitgetrokken.

Deze regeling zou ingaan op 1 juli 2000. De vermindering van de registratierechten zal volgens haar een Laffereffect teweeg brengen, waardoor het aantal eigendomsoverdrachten zal stijgen en de totale opbrengst van de registratierechten zal ver-

Platteau

hogen. De maatregel die de CVP voorstelt, komt de economie en de gezinnen ten goede en zal een stimulans zijn om opnieuw in de stad te gaan wonen.

De heer Sannen repliceerde hierop door te zeggen dat de vermindering van de registratierechten een interessant idee is, waarover al jaren wordt gesproken. Het eerste argument van mevrouw Demeester betrof de teruggave van belastingen aan de burgers. Dat geldt uiteraard voor iedere belastingverlaging en ook voor de afcentiemen op de personenbelasting.

Een tweede argument was het goedkoper worden van het kopen van woningen. Dit past volgens de heer Sannen in de trend naar een kernversterkende ruimtelijke ordening met veel aankopen van oude woningen in stads- en dorpskernen. Hij is echter niet zeker van het effect op jonge gezinnen.

Tot slot ging de heer Sannen even in op de gevolgen voor Brussel en de Rand. De vermindering van de registratierechten zal alleen van toepassing zijn in het Vlaams Gewest. Voor Brusselaars, ook Franstalige, wordt het dan voordelig te verhuizen van Brussel naar Vlaanderen en meer bepaald naar de Rand. De druk op de Rand zal dan ook toenemen.

De heer Platteau feliciteerde de CVP met haar amendement. (*Gelach*)

Hij meende dat dit een goede zet was van de oppositie. De burger zou natuurlijk willen dat alle belastingen worden afgeschaft, maar dat is jammer genoeg een utopie. Daarom moet men een keuze maken. De regering heeft geopteerd voor een vermindering van de belasting op de arbeid. Na Zweden is België de koploper inzake belastingdruk op arbeid. Volgens de heer Platteau heeft de regering de juiste keuze gemaakt. Het is niet de gemakkelijkste weg, maar het loont de moeite. De vermindering van de belastingen op arbeid is een trendbreuk met het verleden.

De heer Voorhamme was van oordeel dat een vermindering van de registratierechten op zich zeer zinvol is.

Er waren ook nog een aantal uiteenzettingen van mevrouw Demeester en van de heren Vandebroek, Van Rompuy, de Roo, De Reuse, Taylor en De Cock. Tot slot was er de repliek van minister-president Dewael.

Het amendement nummer 6 van mevrouw Demeester en de heren Taylor c.s. tot invoeging van een nieuw artikel 58 bis en invoeging van een hoofdstuk XIXbis Registratierechten, werd verworpen met 8 stemmen tegen 6. (*Applaus bij de VLD, de SP, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Taylor, verslaggever, verwijst naar zijn schriftelijk verslag.

De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy (*Op de tribune*) : Namens heel het parlement dank ik de heren Platteau en Taylor voor hun verslag. Daardoor is al heel wat gras voor onze voeten weggemaaid.

De bespreking van een begroting biedt het parlement de kans om een regering te beoordelen, niet op haar intentieverklaring maar op haar daden. Deze regering is aangetreden met de evangelische woorden : zie, alles wordt nieuw. De VLD-fractie-leider had het in zijn uiteenzetting over de breuk met het ancien régime, een radicale breuk met het verleden, nieuwe tijden, nieuwe meesters en een nieuw beleid. De begroting is een beleidsinstrument dat ons de kans geeft het paars-groene project te beoordelen.

De ideoloog daarvan is de heer Denys. Hij definiëerde het paars-groene project als een synthese van grotere economische groei, meer tewerkstelling, toegenomen levenskwaliteit, meer aandacht voor het milieu, minder regels en minder lasten. Dat is de magische zeshoek van het paarse project. Ook de heer Anciaux heeft het voortdurend over dit project, dat een nieuw Vlaanderen zal voortbrengen. De heer Van Grembergen had het over het nieuwe Vlaanderen, dat bevrijd zou zijn van het koloniale juk. Na een periode van kolonisatie zou Vlaanderen een vrij land worden. Een nieuwe Nelson Mandela zou het vrije Vlaanderen doen opstaan.

Laten we echter eens afdalen van de woorden naar de daden, naar de feiten. Vandaag moeten we debatteren over de feiten. Er is veel continuïteit. De heer Anciaux lacht, maar ook hij zal moeten erkennen dat in het verleden ook goede zaken zijn gebeurd. Dat verklaart waarom er ook in deze begroting van enige continuïteit sprake is. The State of the Union is lang niet zo slecht als dat werd voorgedragen. De economische toestand is erg goed. Zoals werd beoogd sinds 1995, zal de werkloosheid tegen 2002 gehalveerd zijn.

Van Rompuy

Vandaag heeft men het over de actieve welvaartsstaat. Dat is de nieuwe populaire term. In Trends van vorige week, maar ook in de uiteenzetting van de heer Van Mechelen, is gesproken over de activiteitsgraad van onze bevolking. In de leeftijdscategorie van 25- tot 50-jarigen heeft 80 percent een job. Dat is het hoogste cijfer in Europa. In Trends kon men lezen dat het werkloosheidspercentage van Vlaamse jongeren tussen 18 en 24 jaar het laagste is van geheel Europa : 3,2 percent. In Nederland, waar het poldermodel wordt toegepast, is dat cijfer 5,8 percent ; in Duitsland is dat 4,9 percent.

Trends schrijft dat de categorie van 18- tot 50-jarigen in een super-actieve welvaartsstaat leeft. Het is juist dat men veel te vlug mensen uit de beroepsactiviteiten stoot, maar niemand kan ontkennen dat de Vlaamse werkgelegenheid het enorm goed doet. De actieve welvaartsstaat, waarin men zogezegd werkloosheidsuitkeringen omzet in jobs, wordt dus al in de praktijk gebracht. Stelsels zoals het DAC, het BTK en de PWA's zorgen daar al voor. Dat mag toch wel eens gezegd worden.

Ik lees in het verslag van de commissie voor Economie dat ook minister Van Mechelen erkent dat Vlaanderen tot de Europese top-drie behoort inzake hightechbedrijven. De structurele ontwikkeling van de Vlaamse economie is goed. Ook wordt erkend dat onze begrotingssituatie bijzonder goed is. We moeten ons echter afvragen of men de komende jaren bijkomend 200 miljard frank zal kunnen investeren in wat deze regering omschrijft als de kwaliteit van het leven.

Er is in het verleden natuurlijk enorm geïnvesteerd. Het doet ons pijn te horen stellen dat er in het verleden eigenlijk heel weinig is gebeurd op het vlak van onderwijskwaliteit, welzijnsvoorzieningen of cultuur. Ik denk dat daar de voorbije 20 jaar enorm aan is gewerkt, en dat mag toch ook eens worden gezegd.

Men stelt dat er nu een bijkomende inspanning van 200 miljard frank zal worden geleverd. Uit de bespreking in de commissie en uit de cijfers die wij hebben gevraagd maar nooit hebben gekregen, blijkt dat men die 200 miljard frank bijkomende ruimte niet zal kunnen invullen. Volgens de SERV zal de brutoruimte hoogstens 115 miljard bedragen. De nettoruimte zal dan wellicht op een bedrag tussen 75 en 90 miljard frank neerkomen. Men moet hierbij natuurlijk ook rekening houden met een aantal reële stijgingen van de hierin verwerkte loonmassa.

De regering heeft ook verklaard hoe ze dat gat met zero-base-budgeting, met privatiseringen of met PPS denkt te kunnen vullen. Wij hebben geen antwoord gekregen op onze vragen.

Ik heb trouwens het verslag van de commissie voor Openbare Werken gelezen. De heer Decaluwe en mevrouw Demeester hebben daar vragen gesteld over het fameuze systeem van PPS voor alternatieve financiering. Er is wel een werkgroep-Desmyter die zich hiermee moet bezighouden, maar er is nog steeds geen visie. Hoe men hier 30 miljard frank wil uithalen blijft een onbeantwoorde vraag.

Hetzelfde geldt voor de zero-base-budgeting. Dit zal een besparing van 2,7 miljard frank op de niet-loonkredieten teweegbrengen als men de doelstelling van de 7 miljard frank zero-base-budgeting per jaar wil behouden. Als men niet wil raken aan de tewerkstelling betekent dit een reële vermindering van werkingstoelagen en investeringen. Deze regering zal haar voornemens budgettair niet kunnen invullen.

De in het vooruitzicht gestelde begrotingscontrole is hier trouwens een eerste indicatie van. Wij hebben in de verschillende commissies eens uitgerekend wat de verschillende leden van de regering naar de begrotingscontrole schuiven.

Minister Van Mechelen verschuift 2,5 miljard frank. Minister Stevaert doet hetzelfde met 1 miljard frank. De VGC heeft 300 miljoen frank nodig. Minister Vogels zit al aan 800 miljoen frank. Mevrouw Vanderpoorten, tenslotte, heeft gisteren ook al verklaard dat er in de begrotingscontrole extra middelen zullen verschijnen.

Volgens onze berekeningen zal maar liefst 6 miljard frank naar de begrotingscontrole worden verschoven. Wij hebben amendementen ingediend voor een totaalbedrag van 1,8 miljard frank. (*Opmerkingen van de heer André Denys*)

Wij zullen deze amendementen de komende dagen allemaal toelichten. (*Opmerkingen van de heer André Denys*)

De begrotingscontrole wordt een belangrijk ijkmoment, want daar zal blijken dat een aantal intenties niet kunnen worden ingevuld. De CVP blijft erbij dat het verlaten van de euro-meesternorm een politieke fout en een gebrek aan maatschappelijke keuze is.

Wij staan in de komende jaren voor zware uitdagingen. De conjunctuur zal niet eeuwig goed blij-

Van Rompuy

ven. De vergrijzing wordt een zeer belangrijke factor vanaf 2010. U hebt echter een norm aanvaard die de lat lager in plaats van hoger legt. U hebt uw keuze laten bepalen door de Hoge Raad voor Financiën. Hierdoor is geen eigen begrotingsnorm op lange termijn opgebouwd. Deze zou het Vlaamse begrotingsbeleid in overeenstemming moeten brengen met de langetermijndoelstellingen betreffende de overheidsschuld. Onze fractie zal hier gedurende de komende dagen nog dieper op ingaan.

De grote verwachtingen en grote plannen van de nieuwe Vlaamse regering zijn opvallend. Ik denk evenwel dat wij als parlement ook de plicht hebben om na te gaan of die intenties ook worden ingevuld.

Ik geef een paar voorbeelden. Wat leefmilieu betreft, zegt men dat bodemsanering een grote prioriteit is. Er is hiervoor echter in 400 miljoen frank minder voorzien. Wat de preventie van afval betreft, is er in 80 miljoen frank minder voorzien. Wat het waterbeheer betreft gaat het om een vermindering van 26 miljoen frank. Vorig jaar heeft de heer Geysels een amendement ingediend over bodemsanering. Het bedrag daarvoor moest worden opgetrokken tot 2,3 miljard frank. Nu zien we echter dat er een daling is van 400 miljoen frank voor bodemsanering.

Voor bos en natuur is 1,4 miljard frank ingeschreven. De doelstelling om 3.000 hectare bos te realiseren vraagt jaarlijks 3 miljard frank. Mevrouw Dua heeft in de commissie in feite bekend dat ze slechts 1 miljard frank nieuwe beleidsruimte voor Milieu heeft. Van die 3 miljard frank stijging voor middelen voor milieu moet men immers 1 miljard frank minder uit de heffingen rekenen, en nog eens 1 miljard frank meer voor Aquafin. De 1 miljard is dezelfde beleidsruimte waarover minister Kelchtermans vroeger beschikte inzake milieu. Het milieu is dus niet meer een prioriteit dan vroeger.

De heer Denys komt steeds tussenbeide. Ik hoop dat hij dat zal volhouden. Hij legt immers allerlei verklaringen af, maar dan neemt hij bochten. Hij had zware kritiek op minister Stevaert. Minister Stevaert, tijdens de vorige regeringsperiode werd steeds gezegd dat we inzake mobiliteit en infrastructuur een langetermijnbeleid moeten voeren. Deze regering beaamt dat. U zegt dat u tegen 2001 een mobiliteitsplan zult hebben, maar ondertussen voert u volgens de heer Denys veeleer een tarievenbeleid dan een investeringspolitiek.

U hebt bepaalde maatregelen aangekondigd inzake mobiliteit : tariefdalings bij de Lijn, gratis vervoer voor 65-plussers. Maar van het echte harde beleid dat u zult moeten voeren inzake het aanbod van openbaar vervoer, grote infrastructuurwerken, missing links, de grote projecten die op stapel staan inzake de voorstadsnetten, zien we alleen maar intentieverklaringen. Op dat vlak merken we geen beleid ten gronde.

In de volgende jaren zal het moeilijk worden, ook voor deze coalitie, om op dat vlak een coherente visie te ontwikkelen. Het kan immers niet zijn dat men alleen praat over de voordelen van een dergelijk beleid, namelijk het feit dat iets gratis wordt, zonder dat de harde realiteit budgettair wordt waargemaakt. Hoe gaat men immers in 40 tot 50 miljard frank voorzien voor de missing links, en in 15 miljard frank voor de voorstadsnetten ? Hoe zal men dat openbarevervoersaanbod kunnen realiseren ?

Mijnheer Stevaert, in tegenstelling tot wat deze coalitie steeds heeft vooropgesteld, begint u aan een herpolitiseren van de openbare bedrijven. Dat baart mijn fractie zorgen. U geeft de Lijn de opdracht bepaalde dingen te vervullen buiten de beheersovereenkomst, of u past de beheersovereenkomst aan aan datgene wat uw kabinet beslist. U neemt maatregelen die de raad van bestuur moet uitvoeren. Dit alles gebeurt zonder een visie, zonder dat dit past in een algemeen beleid. Op die manier zijn we ver verwijderd van wat u altijd hebt volgehouden, mijnheer Denys, namelijk dat het openbaar vervoer moet werken met lastenboeken en deels moet privatiseren.

Er komt geen grotere verantwoordelijkheid of zelfstandigheid voor de overheidsbedrijven. Integendeel, men is aan het politiseren. Dat heeft minister Stevaert toch duidelijk laten uitschijnen in de commissie. Hij verklaarde een voorstander te zijn van liberalisering, maar heeft niet geantwoord op de stelling van onze fractie dat het gaat om politisering.

Met deze begroting blijven we dus op onze honger voor het hele beleidsveld van mobiliteit en infrastructuur. Men doet enkel een paar cosmetische ingrepen. Men haalt 1 miljard frank uit het fysisch programma, verplaatst dit naar een andere post, en zegt vervolgens dat men 1 miljard frank meer besteedt aan fietspaden. Dat is allemaal zeer handig verpakt, en minister Stevaert verkoopt dit zeer goed. Mijnheer Bossuyt, de volgende jaren zullen we beoordelen of er inderdaad minder auto's rijden, of er minder verkeersdoden zijn, of de tarief-

Van Rompuy

dalingen in het openbaar vervoer zullen leiden tot een beter gebruik. Dat zal het uiteindelijke oordeel zijn. Op dit moment, na anderhalf jaar minister Stevaert, zien we wel veel mediatieke verklaringen, maar in de praktijk zijn er weinig echte realisaties.

De voorzitter : Minister-president Dewael heeft het woord.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Rompuy, volgens ons zit er wel degelijk een trendbreuk in deze begroting. Uit uw betoog blijkt echter dat u geen trendbreuk ziet. Integendeel, volgens u is er veel zin voor continuïteit. Ik mag dus aannemen dat u de begroting zult goedkeuren.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer de minister-president, ik denk dat u niet echt goed hebt geluisterd naar wat ik heb gezegd.

Minister-president Patrick Dewael : U zegt dat er geen trendbreuk is en dat de huidige regering dus gewoon het verleden voortzet. U zult vandaag toch niet afvallen wat u vroeger hebt aanbeden ?

De heer Eric Van Rompuy : Er is inderdaad een zekere vorm van continuïteit. In de vorige legislatuur hebben we echter duidelijk gezegd dat we bij een eventuele volgende regeringsdeelname belangrijke zaken wilden verwezenlijken. Op het vlak van infrastructuur zouden we een aanzienlijke inhaaloperatie uitvoeren. Daarvoor wilden we structurele investeringen verrichten. Op dit ogenblik moeten we vaststellen dat dit niet gebeurt. Het wordt verschoven naar 2001. Er worden wel mediatieke maatregelen genomen, maar de problemen worden niet bij de wortel aangepakt.

Ook op het vlak van onderwijs zien we dat de begroting ontgoochelend is. De begroting mist profiel en kleur. Een aantal verwachtingen die werden geschapen, zijn budgettair zeer matig ingevuld. De onrust in de onderwijssector heeft daar zeker ook gedeeltelijk mee te maken. Men belooft zeer veel, maar van die beloftes komt weinig terecht. Dat leidt uiteraard tot onrust.

Ook inzake onderwijs zijn er dus sterke verklaringen afgelegd. Zo beloofde men extra werkingsmiddelen om de zwemlessen gratis te maken en om een grotere beleidsondersteuning van directies mogelijk te maken. Die bedragen zijn echter totaal onvoldoende gebleken. Men heeft ook gesproken over sociale toelagen voor de hogescholen op het niveau van de universiteiten. Die toelagen verho-

gen inderdaad wel, maar lang niet tot op de hoogte die in het vooruitzicht werd gesteld. Ook inzake de herwaardering van de leraar blijven we op onze honger. De bijkomende middelen in de onderwijsbegroting gaan voor ongeveer twee derde naar investeringen voor infrastructuur en slechts in bijkomende orde naar investeringen in personeel.

Ook door minister Anciaux worden zaken naar voren geschoven die uiteindelijk niet concreet worden ingevuld. Inzake sociale huisvesting stelt hij 15.000 sociale huurwoningen in het vooruitzicht. Er is inderdaad een achterstand, maar als hij dat op vijf jaar wil verwezenlijken, moet hij er per jaar 3.000 bouwen. De heer Vermeiren heeft in de commissie duidelijk gezegd dat men met het extra krediet van 677 miljoen frank een equivalent van 630 woningen zal kunnen realiseren. Dat is toch wel een heel eind verwijderd van die 3.000 op jaarbasis.

Mijnheer de minister-president, dat is nu precies het verschil tussen woorden en daden. Als fractie kunnen we enkel een beoordeling geven op basis van wat we zien in de begroting : op het vlak van milieu, onderwijs, infrastructuur en huisvesting. Op al die gebieden is men nog heel eind verwijderd van wat men in het vooruitzicht had gesteld. Wij poneren bovendien ook dat men dit budgettair allemaal niet zal kunnen invullen. Men zal keuzes moeten maken en prioriteiten moeten stellen. Die prioriteiten missen we op dit ogenblik.

Er is momenteel nog maar één prioriteit ingevuld. Althans, men zal proberen om die in te vullen. Mevrouw Demeester zal daar straks nog op terugkomen. Het gaat hier om de zogenaamde afcentiemen. Als ik er goed over nadenk, gaat het hier echt wel om een ongelooflijk bedrag. De volgende jaren zal men daar 50 miljard frank aan besteden, en dit voor een beleidsruimte die is ingevuld voor 165 miljard. Eén derde zal dus gaan naar die afcentiemen.

We weten nu ook al ongeveer wat die afcentiemen zullen inhouden, ook al is er nog steeds geen definitieve invulling. We weten dat het gaat over 3,2 miljard frank in het jaar 2000 en dat het lineair en forfaitair moet zijn. Wij blijven bij ons bedrag van 75 frank per maand. We kunnen het niet anders berekenen. Het bedrag van 3,2 miljard frank wordt gespreid over 3,6 miljoen belastingplichtigen. Dat geeft dus 75 frank. Op kruissnelheid zal dat 235 frank zijn per belastingplichtige.

Mevrouw Demeester zal daar dieper op ingaan. Onze basisstelling is dat men dit probeert te verkopen als een stimulering van de actieve welvaarts-

Van Rompuy

staat. Er wordt gezegd dat dit de mensen zal aanzetten tot meer werken. Het is echter de mensen iets wijsmaken. Indien die afcentiemen op de laagste lonen zouden zijn toegepast, dan zouden we er 100 percent kunnen inkomen. Dat is echter niet zo ; het is voor iedereen – 3,6 miljoen Vlamingen – 900 frank per jaar, of 75 frank per maand. Dat zal geen enkele economische betekenis hebben. Het doorvoeren van de maatregel zal overigens zeker tot problemen leiden. Mevrouw Demeester zal daar straks op terugkomen.

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren : Kunt u verklaren hoe u aan het resultaat van 900 frank per jaar komt ? Mijn berekening geeft een ander resultaat ; ik zou ze graag met de uwe vergelijken.

De heer Eric Van Rompuy : 3,2 miljard frank gedeeld door 3,6 miljoen.

De heer Francis Vermeiren : 3,2 miljard frank is op halfjaarbasis. Maak het eenvoudig : verdeel 40 miljard over de cyclische begroting, verdeel ze over het aantal belastingplichtigen, en u zult aan andere bedragen komen. Weet overigens dat 900 frank voor veel mensen ook belangrijk kan zijn. Het gaat echter om bedragen tussen 3.200 frank en 4.500 frank.

De heer Eric Van Rompuy : We zullen daar straks nog op terugkomen. U kunt me dan eens voorrekenen hoe u aan meer dan 75 frank komt. Mij lukt dat niet.

Wat me bijzonder verwondert van een regering die de actieve welvaartsstaat zo sterk wil promoten, is dat ze 50 miljard frank besteedt aan afcentiemen, terwijl er niet eens in bijkomende middelen wordt voorzien voor vorming en opleiding van werknemers in ondernemingen. Twee derden van de Vlaamse ondernemers vindt op dit ogenblik geen geschikt personeel. Vlamivorm wordt echter afschaft en er wordt niet in bijkomende middelen voorzien.

Nochtans hebben we juist nood aan vorming en opleiding van werknemers in de bedrijven, zowel via de VDAB als in de bedrijven zelf. Het is een kapitale blunder om niet in extra middelen daarvoor te voorzien. Dit jaar worden we geconfronteerd met 70.000 vacatures. Dat daar in de begroting

geen prioriteit van wordt gemaakt, is een heel zwak punt.

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer Gilbert Bossuyt : Het is duidelijk dat er een terugval is in de opleidingen in de bedrijven. De bedrijven zelf dragen daar een zeer grote verantwoordelijkheid in.

De heer Eric Van Rompuy : Er is geen terugval.

De heer Gilbert Bossuyt : De middelen die de bedrijven voor opleiding vrijhouden, krimpen voortdurend. Procentueel gezien staan we op het laagste niveau in Europa. Er moeten inderdaad meer inspanningen worden geleverd, maar niet alleen door de overheid. De overheid, de werkgevers, en de werknemers moeten daarover in hun CAO beslissingen kunnen nemen. Daar kan de overheid ook stappen voor zetten, maar eerst moeten de werkgevers bereid zijn om er de nodige middelen voor vrij te maken.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Bossuyt, ik raad u aan vandaag eens de Financieel Economische Tijd te lezen. Op de eerste pagina zult u zien dat de bedrijven dit jaar 12 percent meer investeren in vorming en opleiding. We komen nu op 1,4 percent van de loonmassa, en halen daarmee de norm voor het jaar 2000. De bedrijven investeren dus wel degelijk meer in vorming en ontwikkeling.

Natuurlijk moet de overheid het niet alleen doen. Als er echter budgettaire middelen zijn, moet er een incentive mee worden gecreëerd, maar deze regering schaft de kredieten af.

Voormalig minister-president Van den Brande heeft de jongste jaren een inhaaloperatie doorgevoerd inzake innovatie. Minister Van Mechelen bouwt nu, blijkens het verslag, een rustpauze in. Maar dat is een rustpauze op een ogenblik dat we een achterstand hebben goedge maakt. Als men dan een rustpauze inbouwt, kan men de anderen niet volgen want die zijn op dat ogenblik opnieuw aan het investeren. Er is voor vorming geen bijkomende inspanning noch voor de intensiviteit van de kennis of voor onderzoek- en ontwikkelingsinvesteringen. Dit zijn voor onze fractie fundamentele zaken. Mijnheer de minister-president, op dat vlak is er wel een trendbreuk. De voorbije twee jaar hebben we precies op die terreinen veel inspanningen geleverd en nu laat u de rol los.

Ik besluit ermee dat we weinig verschil merken in de stijl van besturen. Er zijn nog geen decreten in-

Van Rompuy

gediend. We kunnen eigenlijk nog maar heel weinig zeggen. We zien in de begroting intentieverklaringen maar die worden onvoldoende ingevuld en de prioriteiten die voor onze fractie essentieel zijn, vinden we er niet in terug. Mijnheer Vermeiren, u maakt zo een groot punt van de regelgeving, en in de magische driehoek van de heer Denys was één van de punten minder regels. Waar blijven die 25 percent minder regels, mijnheer Bossuyt ? Geef eens een paar suggesties van de socialisten. (*Opmerkingen van de heer Gilbert Bossuyt*)

Ik pleit niet voor meer decreten maar voor een beleidsvisie. Het is allemaal zeer leuk geweest in de Vlaamse regering de eerste maanden. Minister Anciaux heeft een moeilijke week achter de rug, maar hij vindt het toch plezant om minister te zijn. Hij zegt dat het een fantastische vriendenclub is, die er niet voor vijf jaar zit, maar volgens minister Vogels voor tien jaar. Wij verwachten echter de invulling van het paarsgroene project. Wat zijn de prioriteiten ? Wat zijn de budgettaire middelen ? Wat zijn de keuzes ? We zien die keuzes onvoldoende. Ik meen dat vele collega's in de loop van de volgende dagen op de verschillende terreinen zeer technisch en concreet zullen zeggen dat we met deze regering niet kunnen akkoord gaan omdat dit project absoluut niet wordt ingevuld, en als het wordt ingevuld, het dan de verkeerde prioriteiten stelt. (*Applaus bij de CVP*)

De voorzitter : De heer Vermeiren heeft het woord.

De heer Francis Vermeiren (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, mijnheer van Rompuy, ik zal u geruststellen. Vlaanderen heeft opnieuw een echt vernieuwend toekomstperspectief. Deze begroting is zoals sommigen zeggen geen bijeenraapsel van los van elkaar staande initiatieven. Het is geen document met holle slogans of met grote beloften die de pers halen maar nooit in de praktijk worden omgezet, zoals te vaak in het verleden het geval was. Het verleden heeft immers aangetoond dat dergelijke politiek de overheid totaal ongeloofwaardig maakt.

De voorgestelde begroting die, zoals het hoort, werd opgesteld binnen de strengste norm van de Hoge Raad van Financiën, realiseert de noodzakelijke trendbreuk met het ancien régime. Het is een trendbreuk die vernieuwend, ondersteunend en motiverend zal werken voor heel Vlaanderen. Ook de wijze waarop deze begroting tot stand kwam, vormt op zichzelf een echte trendbreuk : geen dui-

tere gesprekken achter de schermen zoals onder voorgaande regeringen. (*Gelach en opmerkingen*)

Eigenlijk is er geen trendbreuk in uw fractie, mijnheer Van Rompuy, want toen u twee jaar geleden de begroting voorstelde, riep iedereen op hetzelfde moment naar minister Stevaert omdat men zich ergerde, op dezelfde wijze en van op dezelfde banken. Maar u zat toen in de meerderheid. Uw trendbreuk is er dus in elk geval nog niet gekomen. Als u nu een beetje geduld wilt opbrengen, dan zult u van mij horen dat er wel degelijk een trendbreuk is opgetreden. Ik richt mij nu in het bijzonder tot de heer Decaluwe die klaar lijkt te staan om een sprint te beginnen. Sprint niet te vroeg !

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer Vermeiren, we zijn bereid het debat heel rustig te volgen. Ik zal dus niet beginnen sprinten.

U hebt het echter over een trendbreuk en verwijst daarbij constant naar het incident van anderhalf jaar geleden met betrekking tot de problematiek van het structureel onderhoud. Nochtans stelt de VLD, aangevoerd door de heren Van Aperen en Denys, in het parlement en in de betreffende commissie dezelfde vragen en legt dezelfde eisen op tafel. In de begroting zien we dan ook dat het structureel onderhoud niet vooruit, maar achteruit gaat.

Aan de heer Denys – excuseer, ik bedoel de heer Vermeiren – kan ik dienaangaande nog zeggen dat ik vaststel dat het geruzie gewoon blijft doorgaan. Misschien is dat een nieuwe communicatiestrategie : door onder elkaar te ruziën wordt over de andere partij, die niet ruziet, niet gepraat. Dat is mijns inziens de grote trendbreuk.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer Decaluwe, neem een voorbeeld aan de grote wielrenner uit uw streek en zet de sprint pas op het einde in. En dat u mij mijnheer Denys noemt, is trouwens het mooiste voorbeeld van de doeltreffendheid waarmee wij een tandem vormen. Uw fractie zou daar beter een voorbeeld aan nemen.

Ik herhaal dus dat er geen sprake is van duistere gesprekken achter de schermen zoals dat onder voorgaande regeringen gebeurde. Daarbij werd elk meningsverschil toegedekt als een zware zonde die het licht niet mocht zien, en de belangrijkste doelstelling bestond vaak in het vermijden van gezichtsverlies. Neen, de nieuwe en de grote trendbreuk bestaat uit een open en volwassen dialoog tussen partijen. Dit leidt soms tot open debatten met meningsverschillen – die er gerust mogen zijn

Vermeiren

– en soms zelfs tot vuurwerk. Die debatten worden echter wel gevoerd met eerbied voor elkaars standpunt en waarden en leiden noodzakelijkerwijs naar een evenwichtige besluitvorming.

Ik kan een en ander bijzonder doeltreffend in de volgende zin samenvatten : voor de eerste maal weerspiegelt een begroting niet de kleinste gemene deler van de coalitiepartners, maar het grootste gemeen veelvoud !

Daarbij worden de belangrijkste uitgangspunten van het vooropgesteld beleid gerealiseerd, met name een duurzame economische groei, bijzondere aandacht voor de zwakkeren in onze samenleving en eerbied voor het leefmilieu.

De begroting 2000 bulkt van talrijke nieuwe initiatieven. Het verbaast mij dan ook niet dat bijna honderd sprekers zijn ingeschreven. Het zal u dan ook niet verwonderen dat ik – bij wijze van inleiding – niet in detail zal treden. Dat zullen anderen na mij doen. Ik wens wel even stil te blijven staan bij de belangrijkste trendbreuken.

De vooropgestelde belastingverlaging voor 2000, namelijk 3,2 miljard frank op de laagste schijven van inkomsten uit arbeid, vormt de eerste belangrijke trendbreuk met het verleden. Reeds vanaf de eerste begroting wordt er werk van gemaakt. In tegenstelling tot het verleden wordt arbeid nu aangemoedigd en niet langer ontmoedigd. Ik zetel nu reeds twintig jaar in de diverse parlementen, en pas nu maak ik voor het eerst een belastingverlaging van die omvang mee, het gelukkige initiatief van de vermindering van de registratierechten niet meegetrekkend. Als dat geen trendbreuk is !

Uiteraard zal vanuit de oppositie worden gewezen op het feit dat de Vlaming het verschil in zijn aanslagbiljet amper zal merken omdat de belastingverlaging beperkt zou zijn. Een dergelijke kritiek is onjuist, ongenueanceerd en zelfs pijnlijk ! Die kritiek is onjuist omdat de totale belastingverlaging over de volle regeerperiode minstens 40 miljard frank zal bedragen. Die kritiek is ook ongenueanceerd aangezien de verlaging vooral de financieel zwakkeren ten goede komt en de concrete sociale ingesteldheid van dit beleid onmiddellijk in de schijnwerpers plaatst.

Reeds tijdens het debat naar aanleiding van de Septemberverklaring wees ik erop dat de samenleving moet worden gedragen door een sterk economisch draagvlak met onverdroten aandacht voor

de financieel en sociaal zwaksten. Een belastingverlaging die vooral de zwakkeren ten goede komt, vormt een bewijs van opgenomen verantwoordelijkheid. De kritiek hierop is pijnlijk, aangezien degenen die het zolang voor het zeggen hadden, hebben nagelaten deze zogenaamde minimale inspanning voor de financieel en sociaal zwaksten te realiseren.

Een belastingvermindering over de volledige zittingsperiode kan inderdaad een belangrijke bijdrage leveren tot de bestrijding van de werkloosheidsval, uiteraard samen met de initiatieven die nu op het andere niveau worden voorbereid.

De actie 'startbaan' moet het recht op arbeid concretiseren. Het is een goed initiatief. We herhalen dat de actie niet blindelings mag worden ingevoerd, en dat we speciale aandacht moeten besteden aan een andere zeer grote bevolkingsgroep : de mensen van 50 jaar en ouder. In de bevolkingsgroep tussen 50 en 65 jaar werkt slechts 1 man op 2, en 1 vrouw op 5. Ik haal deze gegevens uit de statistieken van het NIS. Het zijn cijfers voor het Vlaams Gewest voor 1998.

Bij de regularisatie van de zogenaamde nepstatuten is het voor de VLD van primordiaal belang dat eerst de doelmatigheid van de bestaande werkgelegenheidsprogramma's grondig wordt geëvalueerd. Enkel de structurele arbeidsplaatsen mogen worden omgezet in reguliere werkgelegenheid. Ik verwijs hiervoor naar het regeerakkoord.

Ik bevind me misschien in een bevooroordeelde positie wanneer ik verwijs naar de statistieken over de werklozen van 50 tot 65 jaar. Inderdaad, in een jong en dynamisch parlement en met een jonge, dynamische regeringsploeg, meen ik te mogen zeggen dat door de actuele activiteitsgraad heel wat professionele ervaring reddeloos verloren gaat. Elke creatie van jobs moet dan ook evenwichtig gebeuren. Daarbij dient rekening te worden gehouden met het maatschappelijk gegeven.

Op fiscaal vlak blijven er nog vele vragen bestaan. De onroerende voorheffing moet rechtvaardig zijn, en mag gezinnen met kinderen en een modaal kadastraal inkomen niet benadelen, wat vandaag dikwijls het geval is. Is het normaal dat ouders die een woning kopen voor hun kinderen, worden gestraft met een belasting op leegstand terwijl ze aan de woning werken ? Een evenwichtiger fiscale regeling, rekening houdend met de woningnood, moet mogelijk zijn.

Vermeiren

Vlaanderen heeft 'brains'. Laten we die ten volle benutten. De regering bewijst dat zij onmiddellijk werk maakt van een andere topprioriteit : het onderwijs. Ook hierbij is sprake van een duidelijke trendbreuk : 2,1 miljard frank meer voor duurzame investeringen in de schoolgebouwen, en een bijkomende som van meer dan 800 miljoen frank voor de universiteiten, de hogescholen, het basisonderwijs en de vervangingspools om het lerarentekort op te vangen. Minister Vanderpoorten heeft zich trouwens geëngageerd om de komende weken gesprekken te voeren met de vakbonden.

Door een hogere basisfinanciering wordt ook het fundamenteel wetenschappelijk onderzoek versterkt. Ik vraag hiervoor bijzondere aandacht. We juichen de stijging met 4,9 procent op de kredieten voor Wetenschap en Innovatie toe.

De successen van Vlaanderen in de domeinen van de micro-elektronica, biotechnologie en informatietechnologie bewijzen het belang van de wetenschappelijke kennis en de technologie als drijfkracht voor verdere groei en ontwikkeling. De heer Van Rompuy heeft daarnet terecht gewezen op de belangrijke inspanningen die nodig zijn. Er zijn echter tientallen tot honderden Vlaamse bedrijven die deze boodschap hebben begrepen en aan de basis liggen van de huidige, grote economische groei. We moeten die boodschap blijven propageren. We stellen vast dat nieuwe technologieën steeds dieper in ons dagelijks leven binnendringen en de manier waarop we werken, ons ontspannen en ons verplaatsen, steeds sterker beïnvloeden.

Anderzijds kiezen te weinig jongeren voor een opleiding in technische en wetenschappelijke richtingen. Veel vacatures op de arbeidsmarkt raken daarom niet ingevuld. Dit gegeven zou wel eens de achilleshiel kunnen zijn voor de groei en ontwikkeling van Vlaanderen in de komende jaren. Daarom is het goed dat de minister van Onderwijs initiatieven heeft genomen. Dat is een must om werkplaatsen te creëren en vacatures in te vullen, en het welvaren van onze economie te vrijwaren.

De mobiliteit in Vlaanderen baart ernstige zorgen. Mobiel zijn in Vlaanderen, het zich vlot en vrij kunnen verplaatsen op elk uur van de dag, is een kostbaar goed. Ook hier is de begroting – waar extra 1,2 miljard frank werd uitgetrokken – een aanzet tot een absoluut noodzakelijke trendbreuk. Er is noodzaak aan een goed openbaar vervoer en de uitbouw van een gewestelijk expresnet. Maar

ook hier moet het nodige realisme aan de dag worden gelegd.

De inspanning zal zwaar zijn en de weg lang. Een autogebruiker zal zijn auto slechts terzijde schuiven en kiezen voor het openbaar vervoer als het aanbod overvloedig is, hij zich niet moet bekommeren over ingewikkelde uurregelingen, de service kwaliteit biedt en het openbaar vervoer ook vervoerszekerheid biedt. Laat ons eerlijk zijn dat de ervaringen met de NMBS op dat vlak niet erg uitnodigend of bemoedigend zijn.

Over vier weken ontvangt het autosalon 800.000 bezoekers en in het jaar 2000 zullen 20 procent meer nieuwe auto's in gebruik worden genomen. In het licht van dit gegeven moet men zich ernstig de vraag stellen of de uitdrukking dat elke Vlaming met een baksteen in zijn maag wordt geboren, niet aan herziening toe is. Er moet worden geïnvesteerd in de gehele sector, samen met de bedrijfswereld.

Misschien brengt de alternatieve financiering van het gemeenschappelijk vervoer, voorgesteld door de Vlaamse regering, soelaas. We pleiten voor het systeem van publiek-private samenwerking, de zogenaamde PPS, en alternatieve financiering van het tweesporenbeleid. Er moet fors worden geïnvesteerd in openbaar vervoer, zowel op het vlak van de infrastructuur als op het vlak van de tarieven – ik denk bijvoorbeeld aan gratis vervoer voor 65-plussers. Er moet ook uitzonderlijke aandacht zijn voor de uitvoering van noodzakelijke infrastructuurwerken op het wegennet – de zogenaamde missing links.

Over enkele jaren zal de economische schade niet te overzien zijn indien we niet reageren. We rekenen op creativiteit en dynamisme van de bewindsploeg om oplossingen te zoeken.

Met een verhoging van het milieubudget van maar liefst 2,5 miljard frank – 500 miljoen frank voor het algemeen offensief natuurbeleid en 2 miljard frank voor het MINA-fonds – wordt ook hier de trendbreuk met het verleden duidelijk. Het gaat om een keuze voor de kwaliteit van het leven. Deze financiële injectie is noodzakelijk. De jongste cijfers die recent de pers haalden, bewijzen dat een deel van de economische groei – niet alleen in Vlaanderen – gerealiseerd werd ten koste van het milieu.

Vlaanderen, als moderne welvaartsstaat die zichzelf respecteert, moet de oude tegenstellingen tussen milieu en economie achter zich laten. Milieu en economie gaan immers hand in hand, voorzover ze op een serene positieve en objectieve wijze aan-

Vermeiren

dacht schenken aan elkaars standpunten en argumenten. Als moderne welvaartsstaat moet Vlaanderen de Europese richtlijnen snel realiseren en de verordeningen toepassen. Ook dat zal nieuw zijn.

Ik breng nu reeds twee aandachtspunten aan die in de beleidsbrieven moeten worden gerealiseerd. Ten eerste de spoedige realisatie van de eenloketfunctie en transparante, eenvoudige en minder veranderende reglementeringen. Zoals ook op andere domeinen is de wetgeving een ingewikkeld kluwen. Ondernemen – van kleinschalig lokaal initiatief tot grote regionale investeringen – wordt in de kiem gesmoord, afgeremd of afgebot door duizenden bladzijden regelgeving waar een kat haar jongen niet meer in vindt. In een samenleving en tijd waar ook de rechten van het dier centraal staan, wil dat wat zeggen.

Ik ga absoluut niet akkoord met de heer Van Rompuy. Na amper twee maanden werken vraagt hij ons hoe ver we staan met onze vereenvoudiging. Uiteraard moeten we afrekenen met de zonden uit het verleden.

De heer Eric Van Rompuy : U wilt 25 percent van de regelgeving afschaffen, wat blijft er dan over van onze wetgeving ? Geef eens concrete voorbeelden van overbodige regelgeving. (*Geroep van de heer Gilbert Bossuyt*)

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer Van Rompuy, ik nodig u samen met de heer Bossuyt uit om bij de administraties op bezoek te gaan en ter plaatse te bekijken hoe het anders kan. Ik nodig u uit in uw eigen gemeente om te zien dat vereenvoudiging echt mogelijk is.

U hebt gelijk, in twee maanden tijd kan dat niet allemaal veranderen. We moeten en zullen er echter werk van maken. Daar zijn we het allemaal over eens. De burgers verwachten dat we niet blijven praten, maar dat we iets doen. We zullen het puin ruimen, het puin dat we allemaal, maar jullie in veel hogere mate, hebben gecreëerd. Als we de optelsom maken van het puin dat werd geproduceerd in jullie regeerperiodes, dan dragen jullie de gele trui.

De bijzondere aandacht voor de zwakkeren in de samenleving komt ook tot uiting op verschillende andere domeinen. 4 miljard frank voor de kapitaalsopbouw van het Zorgfonds weerspiegelt de aandacht voor de groter wordende groep ouderen

en de toenemende vraag naar niet-medische zorg. Dat zorgt voor de nodige continuïteit in het beleid.

200 miljoen frank voor het strategisch meerjarenplan voor de bijzondere jeugdzorg geeft gestalte aan de zorg voor jongeren. Het is een goede zaak, minister Vogels, dat u de uitvoeringsbesluiten en het denkwerk in samenspraak met het parlement wilt doen. We feliciteren u met dat engagement.

Dat de begroting met realiteitszin werd opgesteld, blijkt op het vlak van de huisvesting. In het RSV is sprake van 400.000 nieuwe woningen en de renovatie van 300.000 andere op 10 jaar tijd. Deze cijfers zijn totaal irrealistisch en maken de overheid ongelooftwaardig. Het Domus-Flandriaproject omvatte de bouw van 10.000 nieuwe sociale woningen over een termijn van 2 jaar. Het project startte in 1992 en de laatste woningen worden momenteel afgevoerd.

Wanneer minister Anciaux en de Vlaamse regering in het beleidsplan spreken over 600 nieuwe woningen, dan is dat een realistisch plan. Wanneer de regering spreekt over 15.000 nieuwe woningen, dan is dat ook realistisch. Dat wil zeggen dat die woningen niet alleen via overheidsinitiatieven tot stand moeten komen. De overheid zal wel de impulsen geven om de bouw van deze sociale woningen mogelijk te maken. Men moet dus nadenken over de koopwoning.

De VLD-fractie wil een lans breken voor de huursubsidie. We geloven dat dit de snelste oplossing biedt aan de mensen die vandaag geen dak boven het hoofd hebben of slecht zijn gehuisd. De snelste reactie kan dus inderdaad van die hoek komen. Mijnheer de minister, we zijn bijzonder verheugd dat u dit hebt ingezien en dat u aan de commissie hebt beloofd daar werk van te maken.

Inzake huisvesting moet men erover waken dat deze kredieten niet te fel worden gespreid. Ze moeten naar behoren worden gebruikt.

De voorzitter : De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe : Mijnheer Vermeiren, u geeft aan dat men een constant beleid voert en dat men duidelijk stelt wat men wil bereiken. Ik stel echter vast dat minister Anciaux tijdens de Septemberverklaring heeft verklaard dat in 2000 1.000 nieuwe sociale woningen zouden bijkomen. Ik zie nu dat het om amper 650 woningen gaat, 35 percent minder dan wat men heeft voorop gesteld.

Decaluwe

De VLD pleit ervoor bijzondere aandacht te schenken aan de koopsector. In de begroting boert die sector echter achteruit ten nadele van de socialehuursector. U houdt een verkapt pleidooi voor een nieuw, alternatief financieringssysteem inzake socialewoningbouw. In het regeerakkoord en de resoluties van het Vlaams Parlement staat duidelijk dat het gaat om 15.000 bijkomende socialehuurwoningen. U vergeet er echter aan toe te voegen dat dit volgens de Wooncode en het regeerakkoord moet gebeuren via de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij.

U zegt nu dat dit niet alleen zal gebeuren via die actoren. U pleit voor een nieuwe vorm. Ik heb begrepen dat bijvoorbeeld Agalev geen voorstander is om dit via een nieuw Domus Flandria te doen. Wij ook niet. Een groot deel van die vroeger gebouwde woningen zullen in het volgend millennium de moderne krotten vormen. We moeten dat duidelijk durven stellen. U hebt dat ook verklaard in de commissie voor Huisvesting.

Hoe wenst de VLD dit dossier concreet te realiseren? Gaat het om een nieuwe vorm van alternatieve financiering? In september heeft men gezegd dat er 1.000 bijkomende sociale woningen zouden worden gebouwd via de Vlaamse Huisvestingsmaatschappij. Ik stel vast dat men het in de begroting over amper 650 woningen heeft.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer Decaluwe, ik raad u aan het verslag van de commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden te lezen. De minister heeft het in de Septembeerklaring inderdaad over 1.000 woningen. Wanneer hij vandaag in kredieten voorziet voor 600 woningen en ondertussen moedige beslissingen neemt, die trouwens ten dele werden voorbereid door de vorige regering, die een aanzet geven om te bouwen, dan komen we in de loop van de volgende jaren gemakkelijk aan die 1.000 woningen. We zullen later de optelsom maken. En daar be gaat u een vergissing. Als de regering het heeft over 15.000 woningen, dan gaat het om een geheel van initiatieven die moeten worden genomen onder meer inzake huursubsidie. Als men met een huursubsidie 1000 mensen helpt, dan zijn er niet noodzakelijkerwijze 1000 woningen neergepoot. Denk toch niet langer dat het gaat om een doos van Pandora waar men miljarden kan uithalen om woningen te bouwen, maar zoek naar gezonde oplossingen en middelen zoals de huursubsidie, de koopwoningssubsidie, de stimulansen binnen het SIF, enzovoort. Als we hiervan een inventaris

opmaken, zult u vaststellen dat die cijfers niet zo utopisch zijn als u wel denkt.

Ik weet dat u goede bedoelingen hebt, maar u moet echt af van de oude denkwijze waarbij men ervan uitgaat dat een sociale woning alleen een woning is waarvoor de gemeenschap centen heeft opgehoest.

De heer Carl Decaluwe : Ik neem akte van het antwoord van de heer Vermeiren. Ik stel echter vast dat het totaal tegenstrijdig is met wat de minister hier in september heeft verklaard.

De heer Francis Vermeiren : Ik vind geen millimeter tegenspraak tussen mijn uiteenzetting en wat de minister in de commissie heeft verklaard.

We nemen met genoeg nota van de intentie om de betutteling van de gemeenten te stoppen. Op dit vlak wordt trouwens ook een andere doelstelling concreet gerealiseerd, met name de indexerings van het gemeentefonds met 133 miljoen frank. We stellen eveneens vast dat ook het cultuur- en jeugdbeleid 400 miljoen extra middelen krijgt. De minister heeft in de commissie verklaard dat hij terzake nieuwe criteria gaat hanteren zodat de fondsen op een efficiënte manier worden ingevuld.

In haar regeerverklaring heeft de regering haar intenties duidelijk gemaakt. Deze intenties worden gesteund door de begroting 2000. De aanzet van het vooropgesteld beleid is hiermee duidelijk gegeven. Uiteraard moet dit worden geconcretiseerd in de beleidsbrieven van de verschillende regeringsleden en zijn weerslag vinden in de begrotingscontrole. We zullen hier nauwgezet en trouw aan onze sociale opdracht op toezien.

De VLD-fractie zal deze begroting met enthousiasme goedkeuren. Het gaat immers niet alleen om een eerste stap in de verwezenlijking van het regeerakkoord, het is tevens een ambitieus toekomstproject dat door de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement een menselijk gelaat zal krijgen. *(Applaus bij de VLD, de SP, AGALEV en VU&ID)*

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer Filip Dewinter (Op de tribune) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, een paar maanden geleden zei de minister-president dat deze begroting een overgangsbegroting zou zijn. Men moest niet uitkijken naar de voor en na de verkiezingen aangekondigde trendbreuk.

Dewinter

De voorbije weken en ook vandaag horen we een heel ander verhaal. Het woord 'overgangsbegroting' wordt niet meer in de mond genomen. Vandaag beschrijft de fractieleider van de VLD de begroting als het meest duidelijke bewijs dat er wel degelijk een trendbreuk is. Verder zegt u dat deze begroting het grote verschil maakt tussen wat u het ancien régime en het 'nouveau régime' noemt. De fractieleider van de VLD geeft de indruk vlot te zijn overgeschakeld van het ancien régime naar het 'nouveau régime', en daarbij de Franse Revolutie van 1789 gewoon achter zich heeft gelaten. Ik merk erg weinig van een 'nouveau régime'. Ik heb de indruk dat u onmiddellijk overgeschakeld bent naar de Restauratie. We hebben blijkbaar de periode tussen 1789 en 1815 gewoon overgeslagen, en zijn onmiddellijk terechtgekomen in de Restauratie, met de minister-president in de rol van de toenmalige koning Louis-Philippe.

Vandaag gebeurt hetzelfde als wat er vroeger al is gebeurd. Het is allemaal één pot nat, een koekje van hetzelfde deeg, een pak van hetzelfde laken. Ik heb dat vroeger gezegd, en ik herhaal dat hier opnieuw. Dit is immers de essentie van het huidige beleid, en de begroting is daarvan het beste voorbeeld. De fractieleider van de CVP heeft zich versproken, want hij heeft gezegd dat er een grote continuïteit aanwezig is in de begroting. Dat klopt, er is geen merkbaar verschil met vroeger.

De programma's en belangen van de partners in deze coalitie verschillen erg. De tegenstellingen zullen de komende maanden en jaren alsmaar meer tot uiting komen. Maar dat is zelfs vandaag al het geval, zij het in bescheiden mate. De tegenstellingen zijn te groot om tot een coherent beleid te komen, en dat dan te vertalen in een consistente begroting.

Deze monstercoalitie heeft een gedrochtje geëerd. Dat gedrochtje is hier gisteren reeds uitvoerig ter sprake gekomen. Ik moet het daarover nogmaals hebben, want het is de enige substantiële verwezenlijking van deze regering die in deze begroting is opgenomen. Dat gedrochtje is het gevolg van het Sint-Elooisakkoord, dat voor Vlaanderen zo nefast is. Het gaat om een belastingvermindering – om de afcentiemen – van 3,2 miljard frank. Die vermindering wordt weliswaar betaald met Vlaams geld, maar daar kunnen we nu toch zelf gebruik van maken. Ik heb gelezen dat de Franstaligen hun 2,4 miljard frank krijgen, zoals is afgesproken in het geheime Poupehan-akkoord van de VLD, dat ik zo zal blijven noemen. In ruil daarvoor

mogen we 3,2 miljard frank afcentiemen inschrijven in onze begroting. Dat bedrag wordt dus door Vlaanderen zelf betaald.

Ik lees in het Sint-Elooisakkoord dat de federale regering 'lineaire, forfaitaire kortingen voor een globaal bedrag van 3,2 miljard frank voor het jaar 2000' toestaat. Is dat juist? Mag dat enkel in het jaar 2000 gebeuren? Hoe zit het met de afcentiemen voor de jaren 2001, 2002, enzovoorts? Is dit een eenmalige operatie? Heeft de federale regering u alleen maar de toestemming gegeven om in deze begroting 3,2 miljard frank in te schrijven? Anders zou die zin anders hebben geluid. Anders zou de tekst het niet hebben over die lineaire forfaitaire kortingen voor een globaal bedrag van 3,2 miljard frank voor het jaar 2000, maar wel voor de volledige zittingsperiode. Hoe zit het nu eigenlijk?

Indien de toestemming enkel geldt voor het jaar 2000, dan heeft niet enkel de VU, althans naar eigen zeggen, een tijdbom onder de federale regering geplaatst, maar dan heeft de Vlaamse regering zelf blijkbaar toegelaten dat er een tijdbom onder uw eigen belastingverlaging wordt geplaatst. Deze verlaging is nochtans het enige resultaat dat de regering in deze begroting kan aanbieden.

Ik had hier toch graag een antwoord op gehad en de heer Vermeiren is blijkbaar bereid om dat te geven.

De heer Francis Vermeiren : De heer Dewinter spreekt van monsters en gedrochten, maar hij kijkt ook door een duivelse bril.

Ik heb aan de voorzitter beloofd om het kort te houden, maar ik zou toch van deze gelegenheid gebruik willen maken om eens duidelijk te stellen over welke bedragen het nu echt gaat.

Men spreekt niet enkel over 3,2 miljard frank, maar ook over 40 miljard frank. Rekening houdend met wat de heer Van Rompuy en de heer Dewinter nu stellen, heb ik ondertussen de berekening gemaakt.

Het gaat om 40 miljard frank, verdeeld over een cyclische begroting. Het gaat per werkende man of vrouw om 3.846 frank per jaar. Men kan dit voor een gezin bijgevolg verdubbelen. Op de totaliteit van de zittingsperiode zullen die gezinnen een volledig bedrag van viermaal 3.648 frank aangevuld met 1.230 frank uit die 3,2 miljard frank minder in de belastingaangifte vinden. Dit komt in totaal neer op 16.614 frank. Ik wil voor het verslag, mijnheer de voorzitter, toch even opmerken dat de

Vermeiren

mensen die dit blijven minimaliseren zich eens moeten bezinnen over wat 16.614 frank voor een modaal gezin betekent.

De heer Herman De Reuse : Ik wil toch even reageren op de woorden van de VLD-fractie leider.

Wij rekenen blijkbaar niet op dezelfde manier. Het gaat niet om een berekening op basis van de oude principes. We hebben het hier niet enkel over belastingen op arbeid en dan nog over de laagste schijf hiervan. Men kan een lineair forfaitair bedrag als vergoeding geven.

We nemen nog aan dat het om 40 miljard frank gaat, maar u hebt de vraag van onze fractie leider eigenlijk nog niet beantwoord. Hij heeft gevraagd of het Sint-Elooisakkoord nu over 3,2 miljard frank of over 40 miljard frank gaat. U hebt daar nog steeds geen antwoord op gegeven. (*Opmerkingen van de heer Francis Vermeiren*)

De heer Francis Vermeiren : Ik heb het bedrag van 40 miljard frank viermaal duidelijk vermeld. (*Opmerkingen van de heer Filip Dewinter*)

De heer Filip Dewinter : Dat is de theorie. Het akkoord heeft het over 'lineaire forfaitaire kortingen voor een globaal bedrag van 3,2 miljard frank voor het jaar 2000'. Dat is belangrijk. Al de rest is slechts theorie. De praktijk is dat u nu een toestemming hebt om eenmalig een bedrag van 3,2 miljard frank op basis van een lineaire forfaitaire korting voor het jaar 2000 te geven. De tekst zegt nergens iets anders dan dat. Heel uw constructie aangaande 40 miljard frank meer of minder doet niet ter zake. U hebt enkel de toestemming om in het jaar 2000 3,2 miljard frank uit te geven aan lineaire forfaitaire kortingen. Al de rest telt niet mee.

Ik hoor de minister-president oorverdovend zwijgen. Ik hoor hem niet reageren, want hij weet dat dit de realiteit is. Hij heeft geen engagementen. Hij heeft van de federale regering geen toestemming voor de toekomst gekregen. Zonder die toestemming van de federale regering – met andere woorden van de Waalse meerderheidspartijen – vervalt heel uw constructie van belastingverlaging en van afcantiemen in de toekomst.

Minister-president Patrick Dewael : Vermoei u niet verder, mijnheer Dewinter, want ik zie dat u een beetje rood wordt en dat is uw kleur niet. (*Gelach*)

U kent de techniek die wordt gebruikt blijkbaar niet. U moet lezen wat er in de financieringswet staat, want nu komt u hier zomaar eender wat verkondigen.

De heer Filip Dewinter : Neen, ik citeer uit het Sint-Elooisakkoord.

Minister-president Patrick Dewael : U komt hier wat halve waarheden verkondigen. In de financieringswet staat duidelijk dat in elk begrotingsjaar over dit gegeven moet worden overlegd in het Overlegcomité. Ik kan u geruststellen : ik heb een akkoord van de federale regering om de afcantiemen door te voeren, op de manier waarop u ze hebt geciteerd. Het gaat dus om forfaitaire kortingen. Dat betekent dat voor de lagere inkomens het voordeel groter zal zijn dan voor de hogere inkomens.

Dat betekent ook – en ik verwijs naar het debat over de Septembeerklaring – dat we zijn afgestapt van het voornemen om dat te beperken tot de inkomens uit arbeid. Dat laatste veronderstelt immers daadwerkelijk een wijziging van de financieringswet. In tegenstelling tot in de vorige zittingsperiode stemt de federale regering daarmee in. Ik ga natuurlijk geen 3,2 miljard frank laten inschrijven voor de hele zittingsperiode, want het is uiteraard de bedoeling van de regering om dat bedrag reeds bij de begrotingscontrole van volgend jaar en ook bij de daarop volgende begrotingen op te trekken. Zo zal men komen tot het bedrag dat we hebben vernoemd.

De heer Filip Dewinter : Waar staat dat ?

Minister-president Patrick Dewael : Ik zeg u dat.

De heer Filip Dewinter : U zegt me dat. Met alle respect voor u, maar ik weet dat wanneer u dat zegt, dit niet voldoende is. Ik had dit graag gelezen in het Sint-Elooisakkoord. Ik lees daar maar één ding, namelijk dat er sprake is van "lineaire en forfaitaire kortingen met een globaal bedrag van 3,2 miljard frank voor het jaar 2000."

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer de voorzitter, ik stel vast dat de heer Dewinter niet geïnteresseerd is in mijn antwoord. Ik neem aan dat het in zijn partij zo is dat als hij spreekt, iedereen moet zwijgen. Maar als hij niet geïnteresseerd is in dit debat of mijn antwoord, dan hebben we een probleem.

De heer Filip Dewinter : Ik luisterde wel. U zei : 'Ik zeg u dat.' Voor mij is dat geen voldoende garantie.

Minister-president Patrick Dewael : Nu luistert u weer niet. Volgens het afgesloten akkoord is die techniek van belastingverlaging perfect mogelijk binnen het kader van de financieringswet. Uit de daaropvolgende begrotingen en begrotingscontroles zal blijken dat we dit bedrag geleidelijk zullen optrekken. Daar is formeel natuurlijk jaarlijks overleg voor nodig in het Overlegcomité. Rekening houdend met de federale toezegging, is dit een loutere formaliteit.

De heer Filip Dewinter : Dat gelooft u toch zelf niet ?

Minister-president Patrick Dewael : Het enige probleem is dat de federale regering een vork had kunnen vastleggen van maximale kortingen van 2,5 procent. Daar waren we het niet mee eens en men heeft dat dus ook niet gedaan. Men laat daar dus volledig de vrijheid aan de Vlaamse regering. Daarover heb ik een formeel akkoord. Alleen heeft het Overlegcomité kennis genomen van de intentie die staat in de begroting 2000. In de volgende jaren zullen de bedragen die we dan vastleggen eveneens worden genotuleerd. Politiek bestaat terzake geen enkel probleem meer. Laten we dus overgaan op een ander thema.

De voorzitter : De heer Van Rompuy heeft het woord.

De heer Eric Van Rompuy : De minister-president heeft deels gelijk. Het is een toelating die elk jaar moet worden hernieuwd. Het criterium daar is dat het moet beantwoorden aan de economische en monetaire unie : de verschillen inzake fiscaliteit mogen de eenheid van de munt niet in gevaar brengen. De heer Di Rupo verklaarde niet gekant te zijn hiertegen, want het gaat over een miniem bedrag : 0,5 procent van de totale opbrengst van de personenbelasting. In de gemeenten kan men opcentiemen heffen tot 6 à 7 procent.

Trouwens, mijnheer Vermeiren, ik heb uw berekening eens nagetrokken. Het gaat over 3.900 frank per jaar. Als u dat deelt door 12, namelijk het aantal maanden, komt u uit op ongeveer 300 frank per maand, op kruissnelheid. Ik heb toch steeds hetzelfde beweerd ? Die 3,2 miljard frank resulteert in 75 frank per maand. Op kruissnelheid zal het gaan over 9 miljard frank. In uw berekening wordt dat 300 frank, in de mijne 235. Over dat verschil valt te discussiëren. Ik vind het echter niet eerlijk dat u dit niet toegeeft. Is dit cijfer correct of niet ?

De heer Francis Vermeiren : Ik ben bijzonder tevreden dat we het uiteindelijk toch eens zijn over

het bedrag : 3.846 frank per jaar. Tijdens de regeerperiode betekent het 16.644 frank. Ik stel wel vast dat wij dat bedrag op een andere manier benaderen. U vindt dat dit weinig geld is. Ik ben er echter van overtuigd dat dit voor heel wat mensen wel degelijk veel geld is.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Vermeiren, u wilt de mensen ertoe aanzetten om meer te werken. U weet heel goed dat het verschil tussen een werkloosheidsuitkering en een minimumloon verschillende duizenden franken bedraagt. Hier gaat het in deze begroting over 75 frank per maand. Op kruissnelheid zal dat bedrag in het beste geval misschien 300 frank per maand bedragen. Wilt u daarvoor de volgende jaren 50 miljard frank als budgettaire prioriteit naar voren schuiven ? Men moet de werkloosheid op een andere manier bestrijden. Men moet veel meer aandacht besteden aan opleiding en vorming. Men moet de mensen een rugzak meegeven om werk te vinden. Dat is mijn fundamentele kritiek.

Het gaat hier bovendien niet enkel om de laagste inkomens. Het gaat over alle inkomens. Minister-president Dewael heeft zelf eerst gezegd : 'We zullen die afcentiemen toch niet toestaan aan gepensioneerden ? Die moeten er immers niet toe worden aangezet om meer te werken.' Nu gaat het echter wel degelijk over alle inkomens, de gepensioneerden inclusief. Het is immers gewoon een belastingkorting van 900 of 1.000 frank per jaar.

Minister Stevaert heeft daar een sterke verklaring over afgelegd in De Standaard. Hij sprak over een gratis cheque van 900 frank per jaar voor alle belastingplichtigen. Omdat het gratis was, was minister Stevaert misschien de woordvoerder geworden. Het gaat dus om 75 frank per maand. Zal men daardoor één iemand meer aan het werk zetten ? Men zou dat geld dus echt beter besteden aan het opleiden van mensen.

De heer Francis Vermeiren : Mijnheer Van Rompuy, u hebt daarnet niet goed geluisterd. Ik heb duidelijk gezegd dat dit een van de middelen is die een aanzet moeten vormen tot het oplossen van het probleem. Daarnaast zijn er op de verschillende beleidsniveaus nog vele andere middelen. U moet leren tellen. U moet leren een inventaris te maken. Wij proberen op een stapsgewijze manier tot een oplossing te komen. Men moet immers eerst leren stappen vooraleer men kan proberen te lopen. Toen u in de regering zat, is men er niet eens in geslaagd om te starten.

De voorzitter : Ik stel voor dat men de berekeningen naast elkaar legt en dat men het dan eens uitspreekt.

De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem : Mijnheer de minister-president, ik wil even vragen of ik u goed heb begrepen. U zegt dat u elk jaar opnieuw via het Overlegcomité de toelating moet vragen, maar dat u nu al via een politiek akkoord de formele belofte hebt dat dit binnen een jaar al niet meer dan een formaliteit zal zijn. Qua garantie vind ik dit eigenlijk nogal zwak.

U verwijt ons ook dat we de financieringswet niet goed kennen. U geeft nu echter zelf toe dat u uw oorspronkelijke bedoeling niet hebt kunnen aanhouden. Aanvankelijk was het immers uw bedoeling om het te houden op de inkomens uit arbeid, om zo de werkloosheidsval voor een stuk weg te krijgen. Dat is ook een nobele doelstelling. U moet dat echter als prioriteit laten vallen omdat de financieringswet daarvoor blijkbaar moet worden gewijzigd. Van dat laatste ben ik trouwens nog niet helemaal overtuigd. In ieder geval kent u dat aspect van de financieringswet toch ook niet zo goed.

Minister-president Patrick Dewael : Mijnheer Van Hauthem, inzake fiscale autonomie moeten de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement de financieringswet maximaal interpreteren. In het overleg met de federale regering moet er dan wel een overeenstemming worden bereikt over de grenzen van die autonomie.

Ik had die financieringswet vanaf het begin minimaal kunnen interpreteren. Ik had dus kunnen zeggen dat er geen selectiviteit mogelijk was in de zin van het te beperken tot arbeid. In dat geval zou u me echter zeker en vast die minimalistische visie hebben verweten. In het debat over investituur heb ik dan ook gezegd dat het onze bedoeling was om die afcentiemen te beperken tot inkomsten uit arbeid als een instrument in de bestrijding van de werkloosheidsval.

Het zwakke punt, dat ik niet op voorhand in mijn redenering heb aangekondigd, is dat we riskeren het gelijkheidsbeginsel te schenden. Daardoor dreigt een vernietiging, onder andere door het Arbitragehof. Het hof zal oordelen dat niet wordt uitgegaan van alle mensen die belastingen betalen, maar alleen van inkomsten uit arbeid. Dat heb ik vooraf ingecalculerd. Nadien ben ik naar het Overlegcomité gegaan.

Het Overlegcomité geeft een toelating, die het in de vorige regeerperiode nooit heeft willen geven, dat de Vlaamse regering, binnen de huidige financieringswet, effectief forfaitaire kortingen mag toekennen. Dat is een doorbraak. Om welke redenering of welk politiek spel dan ook, heeft de vorige federale regering dat nooit willen toelaten, tot spijt van wie het benijdt. De vorige Vlaamse regering heeft er wel degelijk pogingen toe ondernomen, maar is er niet in geslaagd.

De heer Eric Van Rompuy : Dat werd nooit gevraagd.

Minister-president Patrick Dewael : Het werd wel gevraagd. Nadien werden er andere technieken toegepast. Deze techniek werd echter nooit toegelaten. Nu is die mogelijkheid echter definitief verworven. (*Opmerkingen*)

U kunt natuurlijk altijd zeggen – zo zit u in elkaar – dat de Franstaligen verraders en bedriegers zijn, en dat u er helemaal niet zeker van bent of er wel een politiek akkoord is. (*Rumoer*)

De heer Joris Van Hauthem : Maak er geen karikatuur van. Als een partij de tijdelijkheid wou inschrijven in de wet, dan kon het niet, maar dit is wel degelijk een tijdelijkheid, waarvan we moeten aannemen dat het een formaliteit wordt.

Minister-president Patrick Dewael : Ik probeer me in te leven in uw debatstijl. Ik zeg dat het akkoord verworven is, u gelooft het niet en zegt dat de Franstaligen er zullen op terugkomen. Ik zeg dat er een politiek akkoord is met de federale minister van Financiën en met de federale regering. U kunt dus gerust zijn.

In het overleg hebben we wel gediscussieerd over de opportuniteit. De heer Van Rompuy vermeldt terecht dat belastingverlagingen de economische en monetaire unie niet in het gedrang mogen brengen. Er zijn twee mogelijkheden. We kunnen enerzijds een vork bepalen, en een percentage, bijvoorbeeld 2,5 percent meer of min. Die techniek voelde ik echter aan als een nieuwe beknotting van de autonomie.

We kunnen ons anderzijds afvragen of er, op basis van het voornemen van de regering, in de loop van de regeerperiode een probleem kan rijzen. Het antwoord daarop is nee. Gezien de grootte van de bedragen, 40 tot 50 miljard frank in de hele regeerperiode, wordt dat door de federale regering niet als een probleem gezien.

Dewael

We moesten maar eens een punt zetten achter de discussie over de omvang van de bedragen. We hebben een eerste bedrag ingeschreven van 3,2 miljard frank, om duidelijk te maken dat het ons menens is de zaak te deblokken. Eens dat gebeurd is, willen we op kruissnelheid geraken met grotere bedragen. De budgettaire marge, waar we van uitgaan voor de hele regeerperiode, is 40 tot maximaal 50 miljard frank.

Ik zal er niemand van weerhouden berekeningen te maken en verder karikaturen te schetsen. U moet echter rekening houden met de selectiviteit die is ingebouwd. Het gaat immers om kortingen voor de laagste inkomensschijven, waardoor het voordeel substantieel belangrijker is voor mensen met een laag inkomen, dan voor mensen met een hoog inkomen. U beweert dat enkele duizenden franken niets betekenen. Ik treed de heer Vermeiren bij, die zegt dat mensen met lage inkomens het niet als een bagatel of een futilliteit zullen beschouwen. Het tekent echter het sociaal imago van uw fractie, mijnheer Van Hauthem, om dat wel te doen.

De heer Joris Van Hauthem : Zeg dat tegen de heer Van Rompuy, niet tegen ons.

De heer Filip Dewinter : Onze fractie heeft zich nooit tegen de afcentiemen verzet. Wat u nu doet is intellectueel en politiek oneerlijk.

U moet een onderscheid durven maken tussen de oppositie van de CVP en die van het Vlaams Blok. Onze oppositie is constructief, die van de CVP is destructief. Dat is het grote verschil. Voor ons is het er niet om te doen om zo vlug mogelijk terug aan de macht te komen, maar wel om de Vlaamse belangen daadwerkelijk te verdedigen. Dat is de essentie van onze oppositiepolitiek, en dat betekent ook dat we geen probleem hebben met een belastingverlaging.

De heer Francis Vermeiren : In al die jaren heb ik nog nooit één voorstel van u gehoord, enkel afbraakpolitiek.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord om zijn betoog te vervolledigen.

De heer Filip Dewinter : Integendeel, we zijn voorstander van de belastingverlaging. Het is een goede zaak en ze had er al lang moeten komen. Men had beter onze voorstellen gevolgd in het verleden, namelijk een splitsing van de sociale zekerheid. Uw

fractie heeft in het verleden vanuit de oppositie altijd bepleit om de miljardenstroom af te bouwen, maar daar bent u vanuit de meerderheid nu niet toe bereid. Ik heb de minister-president gisteren horen zeggen dat als we de miljardenstroom van Vlaanderen naar Wallonië afbouwen, dit tot minder welvaart zal leiden voor Wallonië. Volgens hem is dit scenario uitgesloten, want dat betekent het einde van de federale staatsstructuur van dit land.

Dat is juist en correct. Ik stel vast dat de CVP vandaag blijkbaar die redenering verlaat, waarvan akte, en waarmee ze zich op het gladde communautaire ijs waagt en zich aansluit bij het Vlaams Blok. We zijn blij de CVP in ons kamp te verwelkomen. Ze beseft blijkbaar niet dat ze op dit moment een pleidooi ten voordele van Vlaamse onafhankelijkheid voert. (*Opmerkingen van de heer Eric Van Rompuy*)

Mijnheer Van Rompuy, u zegt altijd dat ik u niet mag onderbreken, maar u doet zelf niets anders wanneer ik aan het woord ben. (*Rumoer*)

Mijnheer Van Rompuy heeft gezegd dat het niet langer een taboe mag zijn dat de miljardenstroom hoe dan ook aanhoudt en dat dit niet mag betekenen dat er nooit een welvaartsverlies voor Wallonië mag zijn. Dat heeft hij letterlijk gezegd, en hij knikt instemmend. Welnu, als men dit discours voert, leidt dit, zoals de minister-president terecht heeft gezegd, regelrecht naar de splitsing van dit land. Ik steek niet onder stoelen of banken dat wij dat willen, want ik ben voorstander van Vlaamse onafhankelijkheid. Ik stel alleen vast dat de CVP ons hierin vandaag bijtreedt.

Minister-president Dewael : Er bevonden zich ook kiezers van uw partij onder de mensen die met Belgische vlaggetjes naar het prinselijk huwelijk hebben staan kijken.

De heer Filip Dewinter : We zijn nog geen week later en wat is gespreksonderwerp nummer één in dit land ? Toch wel een communautair probleem zeker ! Het Sint-Elooisakkoord en alles wat er mee te maken heeft. Laten we er ons dus niet vanaf maken met wat verwijzingen in de richting van een kortstondige emotionele aangelegenheid die een trouwfeest nu eenmaal in elke familie betekent. Dat is voor mij geen politiek gegeven en ik hoop voor u, mijnheer de minister-president, evenmin.

Ik merk op dat uw afcentiemen op drijfzand zijn gebouwd. U hebt al veel verklaringen afgelegd, maar ik vind die nergens terug op papier in een formeel akkoord. Het enige wat ik terugvind is dat

Dewinter

ene zinnetje, en ik zal het nog eens citeren omdat ik weet dat ik u daarmee pijn doe : 'de lineaire forfaitaire kortingen voor een globaal bedrag van 3,2 miljard voor het jaar 2000'. Punt aan de lijn. Niets meer of niets minder.

Ik voorspel u dat u volgend jaar in het Overlegcomité weer prijs hebt. U zult het weer aan uw been hebben. De Franstaligen zullen opnieuw zeggen : 'Het was alleen voor het jaar 2000. Nu gaan we discussiëren over het jaar 2001.' De daaropvolgende jaren zult u telkens met hetzelfde verhaal worden geconfronteerd. Dat is de realiteit. Het wordt ieder jaar opnieuw een martelgang om ons Vlaams geld te mogen uitgeven aan een belastingvermindering. Daar moet u de ogen voor durven openen. U durft dat blijkbaar niet.

Ik wil een ander gegeven in deze begroting behandelen dat minstens even pijnlijk is. Ik heb de indruk dat deze meerderheid steeds meer een kopie wordt van het populaire televisieprogramma 'De Droomfabriek'. Bijna wekelijks lanceert uw regering voorstellen die aan het utopische grenzen. Minister Stevaert blijkt daarin de grote kampioen te zijn. Denk maar aan zijn voorstellen met betrekking tot het gratis openbaar vervoer of de "missing links". Denk maar aan het recente zorgverlofvoorstel van minister Vogels dat de VLD-fractie vakkundig de grond inboorde of aan het voorstel van minister Dua om jaarlijks 3.000 hectare bijkomend bos aan te leggen. Dat en andere zaken bleken hersenspinsels en losse flodders te zijn die nooit gerealiseerd zullen worden en waarvan in deze begroting dan ook geen spoor terug te vinden is. Men belooft van alles, maar van realisaties is niets te zien. Dit alles is mijns inziens het gevolg van de heterogeniteit van deze meerderheid.

Mijnheer de minister-president, de kalme zomermaanden niet meegerekend, kunnen we stellen dat u nu in deze regering ongeveer drie maanden politiek actief bent. In die drie maanden werd u gedurende één maand met een crisis geconfronteerd waarbij deze coalitie niet veel meer heeft gedaan dan ruziën, oeverloos debatteren en onderlinge dreigingen uiten. Gelukkig voor u, mijnheer de minister-president bleken die dreigingen van de VU om uit de regering te stappen niet veel voor te stellen. Uiteindelijk hebt u met deze crisissen zelf bewezen wat wij naar aanleiding van de Septemberverklaring hebben gezegd, namelijk dat het met deze ploeg onmogelijk is een degelijk, efficiënt en homogeen beleid te voeren.

Ik heb de indruk dat u de gegijzelde dreigt te worden van twee marginale fracties die niet toevallig de kleinste meerderheidspartijtjes zijn : enerzijds de roodgroene ecoterroristen van Agalev en anderzijds de ruggengraatloze flaminganten van de VU die zich verenigd hebben met enkele bizarre figuren uit de ID21-stal. Telkens zij hun goesting niet krijgen, zullen zij dreigen met ontslag, met politieke crisissen en uiteindelijk met het lamleggen van uw regering.

Dit is niet alleen het gevolg van de heterogeniteit van dit clubje, maar ook van het slechte en weinig concrete regeerakkoord dat aan die twee marginale partijen de mogelijkheid biedt van hun wil wet te maken en van het feit dat u deze ploeg niet in de hand kunt houden. Dit alles blijkt overvloedig uit de voorliggende begroting.

Mijnheer de minister-president, de wittebroodsweken zijn nu voorbij, de speeltijd is nu afgelopen ! Nu wordt het serieus. Deze begroting vormde de eerste test. U hebt er niet veel van gebakken, integendeel. Het is een overgangsbegroting, maar dat durfde u niet publiek te verkondigen. U hebt uw fout snel gecorrigeerd door de indruk te wekken dat de grote ommekeer in de begroting vervat zit. U beseft zelf dat dit niet het geval is. Ik stel vast dat u niet bent geslaagd voor de eerste test. Meestal slaagt een student die niet slaagt voor zijn eerste examen, er evenmin in om over te gaan naar het volgende jaar. Dat zal het lot van uw regering zijn. U zult sneller dan u denkt een blauwtje lopen – of misschien een groentje of een roodje. Vooraleer het jaar 2000 voorbij is, zal deze regering opnieuw voor een fundamentele crisis staan, en zullen er opnieuw fundamentele meningsverschillen ontstaan. Misschien leiden deze tot een minderheidskabinet. De CVP verkneukelt zich reeds over het moment dat ze de heer Dewael de reddende hand kunnen aanreiken.

De heer Eric Van Rompuy : Mijnheer Dewinter, ik heb gezegd dat we voor vijf jaar in de oppositie zitten.

De heer Filip Dewinter : Mijnheer Van Rompuy, u wilt graag deel uitmaken van een blauw-gele coalitie. Ik voorspel dat het niet zo ontzettend lang zal duren voor u in deze regering zit. We zullen dan opnieuw kunnen vaststellen dat alles één pot nat is. *(Applaus bij het VB)*

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens *(Op de tribune)* : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president,

Suykens

dames en heren ministers, collega's, zoals de heer Platteau reeds heeft gezegd, heb ik in de commissie duidelijk gemaakt dat mijn fractie deze begroting zal goedkeuren. Uiteraard doen we dit omdat we deel uitmaken van de meerderheid, maar ook en vooral omdat we ervan overtuigd zijn dat deze begroting de aanzet vormt voor een nieuwe en andere politiek.

Deze eerste begroting van de paars-groen-gele coalitie vormt de financiële vertaling van de Septemberverklaring. Die eerste Septemberverklaring werd samengevat in vier duidelijk omschreven krachtlijnen. Ten eerste moet werken worden beloond, zodat meer Vlamingen aan de slag kunnen. Ten tweede moet de kwaliteit van het leven van de Vlamingen verhogen. Ten derde moet de toegang tot kennis voor iedereen verbeteren. Ten vierde moeten de gemeenten als volwaardige partners worden beschouwd en moet de besluitvorming dichter bij de burger worden gebracht.

Het halen van deze vier zeer ruime doelstellingen, is een hele uitdaging. Met de voorliggende begroting moet het mogelijk zijn om binnen de beschikbare ruimte een ander en vernieuwend beleid te voeren. De ruimte is er, want de regering heeft drie financieringsbronnen gevonden. Ten eerste komt beleidsruimte vrij door de gehanteerde begrotingsnorm. Ten tweede ontstaat beleidsruimte door de toepassing van zero-base-budgeting. Ten derde ontstaat er ruimte door privatisering en door samenwerkingsverbanden tussen de privé- en publieke sector.

In deze begroting laten we de befaamde en veelbesproken euromeesternorm varen. Daarmee laten we de al te strenge budgettaire orthodoxie achter ons. Door de toepassing van de meesternorm en euromeesternorm heeft de vorige Vlaamse regering tientallen miljarden meer bijgedragen tot het herstel van de Belgische overheidsfinanciën dan eigenlijk strikt genomen haar plicht was. Of de federale overheid dat ook heeft geapprecieerd, betwijfel ik. Of de Vlaamse regering daarvoor zal worden beloond, betwijfel ik nog meer. De geschiedenis zal uitwijzen of het een juiste beslissing is geweest.

De voorzitter : Mevrouw Demeester heeft het woord.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer Suykens, ik ben nogal gerust in de geschiedenis, maar u bent de enige fractie die geen kritiek mag leveren. We hebben de meesternorm en euronorm

samen met uw partij ingevoerd. Ook de ministers van uw partij in de Vlaamse regering en de leden van uw partij in het Vlaams Parlement waren het eens over de noodzaak van die beslissing. Ik wil geen polemiek voeren, maar omdat geen leden van uw fractie in het verleden kritiek hebben geuit, kan dit ook nu niet.

Mijnheer Suykens, het is niet zo dat hierdoor miljarden franken zijn blijven liggen. Ik heb meer dan eens uitgelegd, ook aan het Vlaams Parlement, dat door het gevoerde beleid rentelasten zijn vrijgekomen waardoor we jaar na jaar nieuwe investeringen konden doen, nieuwe programma's konden uitwerken, en nieuwe keuzen konden maken. Uw groep moet bijgevolg geen kritiek leveren.

De heer Lucien Suykens : Mevrouw Demeester, Vlaanderen heeft meer bijgedragen dat zijn plicht was.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Vlaanderen heeft een eigen weg gekozen en ik hoop dat dat in de toekomst zo blijft.

De heer Lucien Suykens : Vlaanderen heeft meer dan zijn plicht gedaan. Het heeft tientallen miljarden meer bijgedragen om de nationale schuld te verlichten.

De begroting van de nieuwe regering laat niet alle financiële teugels los. Ze gaat uit van de strenge norm van de HRF. Het is een begroting die zich inschakelt in de voorwaarden van het stabiliteits- en groeipact van de Europese Unie. Deze begroting is er een van vernieuwende initiatieven, ambitieuze beleidsprogramma's en creatieve projecten. Alhoewel de regering alles over een periode van vijf jaar heeft gepland, zullen in het eerste jaar van deze legislatuur al duidelijk accentverschuivingen in de praktijk merkbaar zijn.

We moeten vaststellen dat het algemeen economische en financieel klimaat zeer gunstig is en dat maakt het voor de huidige regering wat gemakkelijker. De lange- en kortetermijnrentes zijn laag. We mogen een versterkt consumentenvertrouwen optekenen, zelfs na de dioxinecrisis die in de eerste weken na het uitbreken ervan de meest pessimistische scenario's voorspiegelden. Sommigen spraken zelfs van een vermindering van de groei met 1,5 procent. Het is niet zo gelopen. Een stijgend consumentenvertrouwen, mede als gevolg van de stijgende nettokoopkracht van de gezinnen, brengt ons stilaan op de hoogte van onze burens en rechtstreekse concurrenten op de Europese markt.

Suykens

We kunnen ons verheugen in een verbeterd tewerkstellingsvooruitzicht dat leidt tot enerzijds meer besteding dan de gezinnen en anderzijds tot meer fiscale inkomsten. De groei die in de begroting 2000 wordt voorzien, is zelfs aan de lage kant. Er zijn instellingen die een groei voorspellen van 2,5 tot 3 percent en een inflatie die beperkt blijft op jaarbasis tot 1 à 1,5 percent. Dat zijn allemaal gunstige vooruitzichten.

Het vooruitzicht dat er op fiscaal vlak geen grote ingrepen te verwachten zijn, sterkt het vertrouwen en draagt bij tot het reeds geciteerde consumentenvertrouwen en een verhoogd bestedingspatroon. De regering heeft de begroting gebaseerd op voorzichtig geraamde parameters, zodat er nog ruimte bestaat als er iets misloopt.

Het is duidelijk dat met de naleving van de HRF-norm de Vlaamse regering er toch in zal slagen om het als nieuw aangekondigd beleid uit te tekenen en uit te voeren. Vlaanderen heeft straks een begroting met een visie op de toekomst. Het aanhouden van de HRF-norm legt in geen geval een hypothek op die toekomst. Op het vlak van de middelen mag gesteld worden dat we rekening houden met een inflatie van 1,3 percent. Gelet op de evolutie van de registratie- en successierechten verwacht de regering voor 2000 opnieuw een stijging. Ik wil wel stellen dat een verlaging van de successierechten die de vorige regering doorvoerde, succesvol mag worden genoemd.

Een stijging van de uitgaven zoals in de begroting wordt voorzien, blijft beperkt tot 3 percent. Vergelijkingen tussen de verschillende departementen wat betreft de uitgaven in de vorige jaren en de toekomstige, liggen iets moeilijker door diverse verschuivingen en herverdelingen tussen de departementen. Er zijn ook fundamentele stijgingen die aantonen dat deze regering inderdaad andere en duidelijke accenten legt.

Op het vlak van welzijn noteren we een stijging van ongeveer 10 miljard frank, waarvan de zorgverzekering een belangrijk onderdeel is. De uitbreiding van tehuizen, dagcentra, instellingen voor kortopvang, uitbreiding van vergunningen in de residentiële sector en uitbreiding van het aanbod beschermd en begeleid wonen zijn toch betere accenten.

De heer Eric Van Rompuy : U bent sinds 1981 in de regering, op drie jaar na. Over drie jaar zult u er eigenlijk langer inzitten dan de CVP. U spreekt tel-

kens over vernieuwing en andere accenten. U hebt bijna twintig jaar in de regering gezeten en u doet alsof het verleden niet bestaat.

De heer Lucien Suykens : Twintig jaar, mijnheer Van Rompuy ?

De heer Eric Van Rompuy : Inderdaad, van 1981 tot nu, behalve van 1985 tot 1987, 18 jaar dan, hebt u mee geregeerd. Nu hebt u het constant over een breuk met het verleden. Dat komt bijzonder eigenaardig over.

De heer Lucien Suykens : Ik heb het woord 'breuk' niet in de mond genomen.

De heer Eric Van Rompuy : U hebt het voortdurend over nieuwe accenten. Agalev en de VLD kunnen dat beweren, maar u niet.

De heer Lucien Suykens : U maakt zich druk omdat u er na veertig jaar niet meer bij bent, mijnheer Van Rompuy. Dat zit u dwars. *(Boegeroep bij de CVP)*

De heer Filip Dewinter : De enige partij die er altijd bij is, is de SP.

De heer Lucien Suykens : Nee, mijnheer Dewinter, we zijn er niet altijd bij, maar ik hoop in de eerste plaats dat u er nooit bij zult zijn. *(Opmerkingen van de heer Filip Dewinter)*

De voorzitter : Mijnheer Dewinter, u moet het woord vragen.

De heer Filip Dewinter : De SP verliest al twintig jaar lang steeds meer kiezers. De SP is een geslachtloze partij. U bent een geslachtloos iemand. De SP is de de schaamte voorbij.

De heer Jacques Timmermans : De schaamte voorbij, dat is net op u van toepassing.

De heer Lucien Suykens : Ik blijf liever geslachtloos, mijnheer Dewinter, dan uw geslacht aan te nemen, maar daar ben ik vrij gerust in. *(Opmerkingen van de heer Filip Dewinter)*

De heer André Kenzeler : U gedraagt zich arrogant, mijnheer Dewinter.

De heer Jacques Timmermans : Beleefdheid is de eerste les die u moet leren.

De heer Filip Dewinter : De SP heeft in twintig jaar tijd 50 percent van haar kiezers verloren en

Dewinter

deelt nog altijd in de macht. Dat noem ik pas arrogant.

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : Er gaat extra geld naar de uitbreiding van het bosareaal en de groene ruimte. Dat zal ook nog in de volgende begrotingen nodig zijn.

Er wordt in de nodige middelen voorzien voor de basismobiliteit voor bejaarden.

Een verbetering van de levenskwaliteit steunt op de bescherming van het landschap en de monumenten, en hier is dus nog heel wat werk aan de budgettaire winkel.

Het cultuur- en jeugdbeleid krijgt voldoende middelen om andere accenten te leggen. Er is onder andere een verdubbeling van het budget voor de uitvoering van het museumdecreet. De subsidies aan verenigingen die zich bezighouden met beeldende kunsten en aan de beeldende kunstenaars zelf worden verhoogd.

De meeruitgave van 8 miljard frank voor het onderwijs zal zeker welkom zijn. Hier worden duidelijk sterkere accenten gelegd en nieuwe wegen ingeslagen. Er wordt nog sterker de nadruk gelegd op kwaliteitsverbetering, vooral voor de kinderen die het moeilijk hebben. Zorgverbreding en onderwijsvoorrangsbeleid krijgen meer middelen toebedeeld : 50 miljoen frank extra voor bijkomende lestijden in 2000, 240 miljoen frank in 2001. De werkmiddelen voor zowel het basis- als het secundair onderwijs worden aanzienlijk verhoogd. De vraag om het basisonderwijs kosteloos te maken wordt positief beantwoord, de eerste aanzet hier toe zijn de gratis zwemlessen.

Bovenop de polder- en Tivoli-akkoorden wordt voorzien in 400 miljoen frank, en dat bedrag wordt volgens het aantal leerlingen over de netten verdeeld. Voor de verbetering van de infrastructuur wordt een ernstige en ruime inspanning geleverd, niet alleen voor veiligheids- en instandhoudingswerken, maar ook voor de aanpassing en verbetering van bestaande gebouwen, modernisering en nieuwbouw.

Het personeelsbeleid krijgt een nieuwe stimulans : uitvoering van de CAO's, uitwerking van het decreet secundair onderwijs en de invoering van de vervangingspools.

Er komt ook meer geld ter beschikking van de hogescholen en universiteiten. Voor het departement van Economie en Werkgelegenheid stellen we een stijging vast van ongeveer 4 miljard frank. We zullen het bij dit algemene en summier overzicht van de uitgaven houden. Andere leden van mijn fractie zullen departement per departement hun beoordeling over de begroting geven.

Geachte collega's, gespreid over de hele bestuursperiode wordt in 165 miljard frank voorzien voor het voeren van een ander beleid. 50 miljard frank gaat naar de vermindering van de belastingen en de verhoging van de tewerkstelling. Er wordt 50 miljard frank uitgetrokken voor de verhoging van de mobiliteit en de verbetering van het leefmilieu. 40 miljard wordt ter beschikking gesteld om de levenskwaliteit te verbeteren. Onderwijs krijgt 20 miljard frank toebedeeld en cultuur 5 miljard frank.

De minister-president gaf reeds aan dat de regering haar nieuwe initiatieven zou financieren door een heroriëntering van de uitgaven, door het versterkt doorvoeren van de zero-base-budgeting, door privatiseringen, door de samenwerking tussen de privé- en publieke sector en door de versoepeling van de begrotingsnorm.

Ik wens het nu even te hebben over de reden waarom men de euromeesternorm heeft laten schieten. We stellen vast dat het handhaven van die norm een groeivoet voor de beleidskredieten genereert van 1,8 procent in 2000 tot 1,64 procent in 2004. Het gaat dus op een jaarlijkse reële groei in de beleidskredieten van 10 tot 11 miljard frank in de volgende 4 jaar, namelijk van 2000 tot 2004. De groeivoet zou op lange termijn, bij een ongewijzigde financieringsregeling, evolueren naar ongeveer 1,5 procent. Dit zou leiden tot substantiële overschotten en tot een mogelijke verdere afbouw van de schuld. De schuldontwikkeling zou de schuldratio van 35 procent in 1999 doen afnemen tot 18 procent in 2004 en tot 3 procent in 2015.

Op de vraag of een dergelijk scenario echt wel nodig is, antwoorden wij negatief. Een volledige schuldafbouw is niet nodig. Daardoor zou een te zware hypotheek worden gelegd op belangrijke en grote investeringen. Door de schuldafbouw af te zwakken, creëert de regering de hoognodige financiële ruimte, zonder afbreuk te doen aan de gevraagde inspanningen in het kader van het stabiliteits- en groeipact, zonder de solidariteit met de burens op de helling te zetten.

Suykens

Op een iets langere termijn moeten we werken aan een aangepaste Vlaamse begrotingsnorm. De afbouw van de Vlaamse overheidsschuld mag op een lager pitje worden gezet. Het roer volledig omgooien kan echter totaal niet. De daling van de schuld zorgde ervoor dat de intrestlasten gevoelig daalden en nog verder naar beneden gaan. Het is positief dat hierdoor meer beleidsruimte vrijkomt.

Tussen 1995 en 1999 is de directe schuld gedaald van 164 miljard frank tot 128 miljard frank. De rentelasten liepen hierdoor terug van 21 miljard frank tot 13,8 miljard frank. We stellen ook vast dat de Vlaamse schuld tegen goede voorwaarden wordt gefinancierd. Wel valt op dat er een sterke afwijking was tussen de feitelijke en de geraamde schuldontwikkeling. Een deel van de beschikbare kredieten blijkt niet te zijn aangewend. Ik vraag me af of dit bewust of toevallig is gebeurd.

Feit is dat de financiële situatie van Vlaanderen goed mag worden genoemd.

De voorzitter : Mevrouw Demeester heeft het woord.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Ik kan u daar een antwoord op geven. De beste begroting wordt voor 100 percent uitgevoerd.

De heer Lucien Suykens : Maar dat is niet gebeurd.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Mijnheer Suykens, ik zal straks aantonen wat er dit jaar is gebeurd. Een raming geven van inkomsten en uitgaven is op zich reeds een zeer moeilijke opgave. De begroting daarenboven volledig aanwenden, is nog een andere zaak. Daarvoor moet men zeer hard werken.

Ministers vragen soms veel meer dan ze kunnen gebruiken. De huidige minister-president zal dat kunnen bevestigen. Politiek gezien staat het goed om een bepaald bedrag binnen te halen. Het is belangrijk hetgeen men binnenhaalt ook uit te geven.

De begrotingen werden in het verleden voor 96 tot 98 percent uitgevoerd. Dat is een zeer hoog cijfer. Ik raad u aan de verslagen van de ratingbureaus erop na te slaan.

De begrotingen waren met veel realiteitszin opgesteld, en ze werden ook bijna volledig uitgevoerd. Vlaamse begrotingen bestaan uit vele honderden posten. Het is bijzonder moeilijk om die allemaal,

tot de laatste frank, uit te voeren. Men kan niet transfereren, want de begrotingsregels laten dat niet toe.

De schuldevolutie is beter geweest omdat tijdens de voorbije periode de rente gunstig is geëvolueerd. Men had in de begroting een hoger bedrag ingeschreven dan nodig was om de rentelasten te betalen. Het VERF is een fonds dat reserves aanlegt om eventuele renteopstoten op te vangen. In dat fonds zit 2 miljard frank. Dat bedrag is de voorbije jaren ingezameld, en dat volstaat. U moet daar geen geld meer instoppen. U zou de bedragen voor de rente-uitgaven zelfs wat kunnen verminderen.

De heer Ludo Sannen : Uw fractieleider verweet mevrouw Dua dat ze, in vergelijking met vorig jaar, het budget voor de bodemsanering heeft verlaagd. Ik had van uw fractieleider toch wat meer intellectuele eerlijkheid verwacht. U zegt terecht dat een aantal bedragen in de vroegere begrotingen te hoog waren. Vandaag is er immers sprake van enig bestuurlijk onvermogen, en het is praktisch onmogelijk om alles te realiseren. De politieke wil is er, maar de procedures en wat daarmee te maken heeft, leiden ertoe dat de middelen niet allemaal kunnen worden besteed.

Minister Dua heeft geprobeerd om eerlijk uit te rekenen wat volgend jaar wél kan worden gerealiseerd. Dat bedrag is lager dan vroeger in de begroting ingeschreven werd maar niet uitgegeven. Maar dat geeft u nog niet het recht om haar te verwijten dat ze geen goed beleid voert.

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : De heer Sannen zegt nu wat we de vroegere fractieleider van Agalev steeds opnieuw hebben geantwoord toen hij in de commissie aandrong op een verhoging van het budget. Hij vond dat 1,2 of 1,4 miljard frank niet volstond, en dat men 2 miljard frank moest inschrijven. Ik heb hem toen gezegd dat het een hele prestatie zou zijn om tenminste dat zogenaamd lage bedrag ook effectief uit te geven.

Het feit dat die bodemsanering niet perfect verloopt heeft niets met de politiek op zich te maken, maar met zovele andere factoren. Onze kritiek van vandaag is dus terecht, want ze ligt in het verlengde van wat uw vroegere fractieleider in het verleden zelf altijd heeft gezegd. We zeggen vandaag enkel dat u de bedragen nog verder verlaagt. Mijnheer Sannen, laten we afwachten of u er de komende vijf jaren in slaagt om dat bedrag van 800 miljoen frank op te trekken naar 5 miljard frank. Pas als dat gebeurt, zal ik u feliciteren.

De heer Lucien Suykens : Het is een feit dat de financiële situatie van Vlaanderen goed mag worden genoemd. Dat is de verdienste van de vorige regering.

Misschien is die regering op een aantal terreinen echter iets te zuinig geweest. Waren al die bezuinigingen wel zo nodig ? Waren de vaak als te drastisch ervaren besparingen, zoals die in het onderwijs, wel echt nodig ?

Mevrouw Wivina Demeester-De Meyer : Dat iemand van de SP, die tijdens de vorige zittingsperiode de minister van Onderwijs heeft geleverd, dat soort van kritieken uit, is toch wel al te bar ! Voor eerst moet worden gezegd dat er de voorbije zeven jaren op het onderwijs niet is bespaard. De begroting is in reële termen – dus exclusief inflatie – jaar na jaar met 1,7 procent toegenomen ! (*Opmerking van de heer Ludo Sannen*)

Ik heb het over 1,7 procent reële groei, exclusief inflatie.

De heer Lucien Suykens : De opvallendste maatregel in de uitgavenbegroting is de aankondiging van de afcontiemen op de inkomstenbelasting, de zogenaamde belastingvermindering. Deze zou in de eerste plaats ten goede moeten komen van diegenen die daar het meest nood aan hebben. Dit is in de praktijk niet mogelijk. Het principe van de afcontiemen laat geen vermindering toe, exclusief voor inkomens uit arbeid. Andere belastingbetalers zouden deze maatregel bij het Arbitragehof met veel kans op succes kunnen betwisten. Toch is het jammer dat de aangekondigde belastingvermindering evenmin geldt voor zeer lage inkomens waarop bijvoorbeeld omwille van de kinderlast, vandaag geen belasting wordt betaald. Bij de overheveling van de fiscale bevoegdheden naar de gewesten moet hieraan worden gewerkt.

Bij de onderhandelingen over fiscale autonomie moet de Vlaamse invoering van een variant van de onlangs in Groot-Brittannië ingevoerde working family tax credit worden overwogen. Door deze vorm van belastingskrediet ontvangen kleinverdieners naast hun loon ook een belastingskrediet.

We zijn niet laaiend enthousiast over de voorgestelde maatregel. Deze maatregel geeft immers aan kleine belastingbetalers dezelfde vermindering als aan dikke belastingbetalers. Een belastingvermindering van een paar duizend frank is voor iemand met een inkomen van 400.000 frank veel substantiëler dan voor iemand met een inkomen van 2.000.000 frank. De kritiek dat ook inkomsten uit

grote vermogens zullen profiteren van deze maatregel is echter vals. Die criticasters moeten op federaal vlak dan maar voorstellen om een belasting op grote vermogens in te voeren. Toen tijdens de vorige legislatuur dergelijke voorstellen op tafel lagen, werden ze niet goedgekeurd.

Te veel Vlamingen die het goed hebben, dragen onvoldoende bij tot een verbetering van de situatie van hen die het minder goed hebben. De gemiddelde Vlaming heeft het goed maar dat is niet voor alle Vlamingen het geval. Ondanks een uitgebreide sociale zekerheid zijn armoede en kansarmoede nog steeds een feit. Ook hieraan wil de Vlaamse regering samen met de federale regering verhelpen.

De Vlaamse bevolking heeft een aantal wensen en verwachtingen. We zijn ervan overtuigd dat de regering daar met deze begroting grotendeels aan tegemoet kan komen. We zullen deze begroting dan ook goedkeuren. (*Applaus bij de SP, de VLD, AGALEV en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter mijnheer de minister-president, mevrouw de minister, collega's, deze begroting is opgesteld onder een gunstig gesternte, wat ons een zekere budgettaire ruimte geeft. Dit gunstig gesternte is gedeeltelijk gerealiseerd door de budgettaire inspanningen van de vorige regering. Het is ook een gevolg van de conjunctureel gunstige positie waarin Vlaanderen zich momenteel bevindt.

We durven dan ook een voorzichtige raming doen van 165 miljard frank aan bijkomende beleidsruimte voor de komende 5 jaar. Deze raming kan worden gerealiseerd door de inspanningen uit het verleden, de zero-base-oefening, de heroriëntering van de uitgaven en de definiëring van de kerntaken van de overheid. Dit debat over de kerntaken moet nog worden gevoerd. Het moet uitgaan van de doelstellingen van de regering en de meest efficiënte weg om deze te realiseren.

Deze budgettaire begrotingsruimte neemt niet weg dat deze begroting een interne spanning kent. Bij zijn toelichting in de commissie heeft de minister-president duidelijk gemaakt hoe de verhouding tussen middelen en uitgaven van gemeenschappen en gewesten is geëvolueerd. In 1990 bedroeg het beleid voor de gemeenschapsmateries ongeveer 61 procent ; de middelen die daar tegenover stonden, bedroegen 64 procent. Voor het gewest ging het respectievelijk om 38 procent en 35 procent. Vandaag bestaat 75 procent van de begroting voor 2000

Sannen

uit beleidsuitgaven voor gemeenschapsmateries, waar slechts 53 percent aan middelen tegenover staat. 34 percent van de begroting zijn beleidsuitgaven voor het gewest, waar 46 percent aan middelen tegenover staat. Deze spanning is onhoudbaar. Ze weegt immers op de noodzakelijke uitgaven voor de gewestmateries.

Denken we bijvoorbeeld maar aan de uitdagingen in verband met mobiliteit. Een tarievenbeleid zal geen antwoord bieden op dit prangender probleem. De verkeersimpasse wordt steeds schrijnender. Deze week konden we nog vernemen dat de verkeersdrukke in Vlaanderen op één jaar tijd met 8 percent is toegenomen. Dat toont voldoende aan voor welke uitdagingen we staan. Steeds meer mensen verplaatsen zich met de auto. Het vrachtvervoer is de laatste 15 jaar met 86 percent toegenomen. Het vrachtvervoer situeert zich voor 73 percent op de weg. En dan is er nog de vaststelling van de Britse automobilistenvereniging : deze organisatie stelt dat België zowat het meest verkeersonveilige land in Europa is, met het hoogste aantal doden per aantal afgelegde kilometers.

Mobiliteit is een uitdaging waarop we dringend met zijn allen antwoorden moeten zoeken. We moeten keuzes maken, die niet steeds even gemakkelijk zijn. Er moet een inhaalbeweging komen van het openbaar of collectief vervoer. Tientallen miljarden moeten worden geïnvesteerd als we een reëel alternatief willen aanbieden voor de aangroei van auto- en vrachtwagenverkeer.

Naast deze investeringen in het openbaar vervoer zijn nog andere beleidselementen nodig om de druk op de mobiliteit te doen afnemen. Ik denk daarbij aan een beter beleid inzake ruimtelijke ordening, of een andere invulling van bepaalde economische benaderingen. Zo moeten we ons vragen stellen bij de 'just in time'-politiek. In een dichtbevolkt land met een alsmaar toenemende verkeersmobiliteit is deze politiek, zoals men die op dit ogenblik vertaalt in de economische sector, op termijn niet meer haalbaar. We kunnen de magazijnen niet meer op de weg houden. Opnieuw opslagruimte creëren zal de enige manier zijn om de economie, die zich vast rijdt in deze files, kansen op leefbaarheid te garanderen.

Een tarievenbeleid is belangrijk, maar onvoldoende. Vooral het aanbod van het openbaar vervoer moet worden uitgebreid. Hoe essentieel basismobiliteit ook is, hoe noodzakelijk het is voor veilige wegen te zorgen, toch is dit alles een onvoldoende

antwoord op het grote mobiliteitsvraagstuk. Hiermee wil ik aantonen dat de gewestmiddelen meer dan noodzakelijk zijn, en dat het huidige financieringsmechanisme en de interne spanning in de begroting onhoudbaar zijn in de toekomst.

Dit is een begroting met een zeker evenwicht. De overheidsfinanciën blijven op lange termijn gezond, maar tegelijkertijd worden toch de middelen voor noodzakelijke investeringen en uitgaven vrijgemaakt.

De euromeesternorm – hoe goedbedoeld ook – legde deze generatie een dergelijk keurslijf op dat ze niet in staat was om de uitdagingen van vandaag aan te pakken, met het bijkomende risico dat dit de schulden van morgen extra zou vergroten. Door de norm van de Hoge Raad voor Financiën wordt terecht een weliswaar voorzichtige grotere financiële vrijheid genomen.

Het opbouwen van een schuldenlast is onrechtvaardig. Het uitstellen van noodzakelijke uitgaven kan deze schuld in de toekomst echter nog doen toenemen. Een preventief beleid is soms veel doeltreffender. Deze begroting geeft met deze nieuwe norm dit preventief beleid op verschillende domeinen kansen.

De uitdagingen van deze begroting zijn verscheiden. Ik denk aan het mobiliteitsvraagstuk, het creëren van een daadwerkelijk gezonde leefomgeving, de uitdagingen inzake welzijn en zorgwaarborg voor iedereen, en uiteraard de uitdagingen rond onderwijs en vorming.

Ik antwoord hier even op de stelling van de heer Van Rompuy dat deze regering geen aandacht besteedt aan vorming. Vorming werd door de vorige en de huidige regering als een prioriteit naar voren geschoven. Het grootste probleem hierbij is echter niet een gebrek aan middelen, maar aan coördinatie.

Ik herinner me nog levendig dat toenmalig minister-president Van den Brande met veel elan een bedrag van 800 miljoen frank inschreef in zijn begroting. Na één jaar bleek dat van dit bedrag geen frank was uitgegeven. Het is niet door geld in te schrijven dat men een beleid voert, maar door het geld op de juiste, meest efficiënte manier uit te geven.

We moeten werk maken van de afstemming van de middelen van de VDAB, het VIZO, het OSP, en dergelijke. Deze uitdaging kon de vorige regering niet realiseren. Ik hoop dat deze regering deze uit-

Sannen

daging wel aankan, en dat ze een beter antwoord geeft op de vraag om meer aandacht voor vorming dan het inschrijven van gelden die nooit worden uitgegeven. Een hele reeks van andere uitdagingen zullen straks door mijn collega's worden toegelicht.

Afgezien hiervan is er in deze begroting ook sprake van een belastingverlaging van 3,2 miljard frank, die door het federale akkoord mogelijk werd gemaakt. Deze belastingverlaging dreigt echter een verlaging om de verlaging te worden. Dit is een minimale invulling van het Vlaamse fiscale beleid. Fiscale maatregelen, ook verlagingen, moeten in een inhoudelijke beleidssturing resulteren. De ruimte die Vlaanderen daar op dit ogenblik voor heeft, is evenwel beperkt. We moeten dringend werk maken van een ander financieringsmechanisme voor gemeenschappen en gewesten. De verantwoordelijkheid voor de uitgaven en de verantwoordelijkheid voor de inkomsten moeten nauw bij elkaar aansluiten. Pas dan kan men als overheid een fiscaal beleid voeren dat ook inhoudelijke sturing kan geven.

De belastingverlaging zoals ze nu kan worden ingevuld, draagt maar heel beperkt bij tot het bestrijden van de werkloosheidsval. De voornaamste oorzaak hiervan is de veralgemening dat voor elke belastingplichtige dus ook de inkomens uit vermogen moeten worden opgenomen. Het eerste doel – het bestrijden van de werkloosheidsval – zal maar op een heel beperkte manier kunnen worden gerealiseerd.

Het bestrijden van die val vraagt om een mix van maatregelen. Denk maar aan de mobiliteitswaarborg of aan de noodzakelijke maatregelen inzake kinderopvang. Willen wij de werkzaamheidsgraad – toch een doelstelling van deze regering – daadwerkelijk realiseren, dan moeten we mijns inziens meer maatregelen treffen dan enkel deze.

We moeten natuurlijk oplossingen vinden voor de knelpuntberoepen, waarvan er heel wat zijn. Het is niet altijd gemakkelijk om goede oplossingen te vinden. Zo kan men campagnes voeren of maatregelen in het onderwijs nemen. Het is echter voor iedereen duidelijk dat bijvoorbeeld ingenieurs een toekomst hebben, ook een financiële toekomst. Toch stellen we vast dat de inschrijvingen voor ingenieurs verhoudingsgewijs niet toenemen ondanks de vraag uit industrie en economie. Het is een uitdaging voor deze regering om de technische component sterker binnen te brengen in het algemeen secundair onderwijs. Op die manier kan dit

tekort op de arbeidsmarkt op termijn worden ingevuld. Op dit moment moet de herwaardering van die technische component nog altijd starten.

Naast het invullen van de knelpuntberoepen heeft deze regering ook de opdracht om ervoor te zorgen dat iedereen deel kan uitmaken van het arbeidsproces : ook langdurig werklozen, laaggeschoolden, allochtone jongeren en alle categorieën van vrouwen. We mogen ons niet neerleggen bij een situatie waarin een groep van mensen geen kansen op werk krijgt. Daarom is de uitbouw van lokale tewerkstellingscentra zo belangrijk. Dat geldt eveneens voor het investeren in de sociale economie en voor extra inspanningen van de VDAB. Er moet meer worden gewerkt aan een individuele trajectbegeleiding en aan het creëren van werkervaringskansen.

Professor Van Steenberge stelde onlangs dat er een 'empowerment' moet komen voor de werklozen. Op dit moment wordt een kleine groep laaggeschoolden afgekocht met een werkloosheidsuitkering. Volgens professor Van Steenberge moeten we ons juist meer bekommeren om die langdurig werklozen. We moeten hen stimuleren om zich bij te scholen en weer aan de slag te gaan. Dat doet men niet via nepjobs of door het afnemen van uitkeringen. Ook dat is dus een uitdaging voor de Vlaamse regering. Als men in een hoogconjunctuur niet in staat is om deze zwakke schakels op de arbeidsmarkt in te schakelen, dan faalt men als regering.

Er moet ook nog veel werk worden verricht om ervoor te zorgen dat geen enkele jongere na het beëindigen van de leerplicht nog zonder enige kwalificatie op de arbeidsmarkt terechtkomt. In het regeerakkoord hebben we de uitdaging opgenomen om de leerplicht tussen zestien en achttien jaar opnieuw te bekijken, en eventueel anders in te vullen.

Ook hier kan de VDAB een rol spelen. Momenteel laat men jongeren zonder kwalificatie op de arbeidsmarkt komen, waardoor zij enige tijd zinledig bezig zijn. Daarna pas probeert de VDAB om die jongeren enige vorming te geven om hen daarna te kunnen inschakelen op de arbeidsmarkt. Is het niet de taak van de VDAB om sneller in te grijpen en om een rol te spelen binnen de leerplichttijd tussen zestien en achttien jaar ? Werkervaringsprojecten op de werkvloer in de industrie en echte, gerichte leerprojecten moeten daadwerkelijk worden aangeboden. De VDAB beschikt daarvoor over de nodige knowhow en infrastructuur. Die kennis en infrastructuur moeten ook voor deze jongeren wor-

Sannen

den ingezet, zodat ze niet tot achttien of negentien jaar moeten wachten vooraleer ze gebruik kunnen maken van het aanbod van de VDAB.

Ik wil even dieper ingaan op het onderwerp onderwijs. Het belang van onderwijs als grote uitdaging van deze regering wordt door iedereen erkend. Het belang van onderwijs in een kennismaatschappij is voor iedereen duidelijk. Deze regering erkent dat door bijkomend 8 miljard frank te investeren in ons onderwijs ; ook in infrastructuur, maar daarin niet alleen, zoals de heer Van Rompuy stelde. Voor het creëren van het juiste leerklimaat en een goede leeromgeving, is het essentieel over een gepaste infrastructuur te beschikken. Daar gaat 3 miljard frank naar.

5 miljard frank gaat naar andere kwalitatieve investeringen. Straks zal de heer Martens wel zeggen dat er nog zoveel meer had kunnen gebeuren, maar 8 miljard frank extra is heel wat. We kunnen discussiëren over de vraag of het glas halfvol dan wel halfleeg is, maar er is nu tenminste weer water in het glas van het onderwijs. Dat is belangrijk.

De belangrijkste uitdaging in het onderwijs, naast de infrastructuur, is de herwaardering van het beroep van leraar. Daar wordt daadwerkelijk werk van gemaakt met de creatie volgend jaar van een pool voor jonge leerkrachten. Er worden ook extra impulsen gegeven via de werkmiddelen. De vorige regering sloot, onder druk van de oppositie, het Tivoli-akkoord. Wij doen daar nog eens een enveloppe bovenop. Dat is investeren in het basisonderwijs en zijn werkmiddelen.

We investeren inderdaad ook in de werkmiddelen, wat men daarover ook zegt. De vorige regering heeft met het decreet op het secundair onderwijs geknipt in de middelen. Deze begroting geeft meer dan 600 miljoen frank extra werkmiddelen aan het gesubsidieerd secundair onderwijs. Wie durft dan nog zeggen dat er niet in onderwijs wordt geïnvesteerd ?

Er zijn echter ook heel wat uitdagingen waar we nu nog geen antwoord op hebben. Er zijn al goede plannen voor de uitbreiding van de zorgverbreding in het basisonderwijs. In het secundair onderwijs is dat nog een grote uitdaging. Maatschappelijke problemen laten zich ook in het secundair onderwijs gevoelen. Op problemen als geweld, druggebruik, sociale uitsluiting en maatschappelijke onaangepastheid, moet ook het secundair onderwijs mee antwoorden proberen te geven. Het watervalstys-

teem bestaat nog steeds. Er is een grote groep jongeren zonder kwalificaties op de arbeidsmarkt. En wat doen we met non-discriminatie in zogenaamde zwarte scholen ?

Daarover moeten we nog debatten voeren. Niet iedereen heeft er een antwoord klaar. Het zijn inhoudelijke uitdagingen voor het onderwijsbeleid, waar de vorige regering geen antwoord op had. Ze dacht dat zij enkel door het inzetten van middelen iets realiseerde.

De hogescholen, die vandaag actie voeren, doen dat terecht ; dat heb ik in het verleden al gezegd. Intussen erkent de minister dat ook. De hogescholen zitten in een keurslijf van een gesloten enveloppe, en kennen een toename van terbeschikkingstellingen voor 55-plussers. Door een toename van het aantal studenten tot 100.000, de 80/20-verhouding en de soms te zware beleidsstructuur die ze zichzelf hebben aangemeten, zitten ze in moeilijkheden en hebben ze te weinig middelen. Ze reageren dus terecht.

Als we bij de budgetcontrole voorzien in meer middelen voor de hogescholen, dan moet dit gepaard gaan met een aanpassing van het decreet. Er moeten vragen worden gesteld over de gesloten enveloppe. Er zullen ook vragen worden gesteld over het wegingscoëfficiënt van de verschillende opleidingen.

Vandaag voeren schoolbesturen, studenten en docenten samen actie. Ik hoop dat, bij een aanpassing van het hogescholendecreet, studenten en docenten zullen worden betrokken bij de uittekening van het beleid en het bepalen van de invulling van de middelen. Daar knelt immers het schoentje. De participatie van docenten is in bepaalde scholen minimaal tot onbestaande. Ook zij moeten hier bij worden betrokken. De eis over de sociale toelage die de studenten nu formuleren, staat eigenlijk in het regeerakkoord, namelijk de volledige gelijk-schakeling tegen 2004. Deze regering heeft zich daartoe geëngageerd.

Ik wil afsluiten, mijnheer de voorzitter. Deze begroting bevat interessante perspectieven. Ik geef toe, het is een eerste aanzet van een weg die we vijf jaar lang zullen bewandelen om een meer kwalitatief en vernieuwend beleid te voeren met deze meerderheid en deze regering. Deze begroting is voor onze fractie voldoende beloftevol en hoopgevend. We zijn er van overtuigd dat we bij het binnengaan van een nieuw millennium met het goedkeuren van deze begroting de eerste stappen zetten

Sannen

naar een nieuw Vlaanderen. (*Applaus bij de SP, AGALEV, de VLD en VU&ID*)

De voorzitter : De heer Vandenbroeke heeft het woord.

De heer Chris Vandenbroeke (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, leden van de regering, collega's, een begrotingsbespreking opstarten lijkt me altijd een moeilijk discours omdat het de essentie van het beleid wil analyseren. Ik heb de indruk dat dit discours dit jaar extra werd bemoeilijkt door het ontbreken van beleidsbrieven. We missen daardoor veel informatie over het uittekenen van het beleid.

Het discours werd ook bemoeilijkt door verwarring in het taalgebruik. Eerst werd gezegd dat het een overgangsbegroting zou zijn en daarna werd gesteld dat het een volwaardige begroting was. Er was bij momenten sprake van een meerjarenbegroting – en ik denk dat dit zo is – maar in bepaalde commissies werd dit weer afgezwakt en had men het weer wel over een overgangsbegroting. Uit de manier van werken blijkt dat her en der wordt verwezen naar de budgetcontrole. Dit maakt het allemaal wat moeilijk.

Maar moeilijk of niet, ik wil net als in het verleden als woordvoerder van mijn fractie even blijven stilstaan bij het geheel. Ik denk meteen dat we verplicht zijn enige afstandelijkheid in te bouwen bij het beoordelen van de voorliggende begroting en het beleid dat wordt uitgetekend.

Mijnheer de minister-president, een begroting situeert zich in een continuüm. Men is altijd erfgenaam. Men wordt op een bepaald moment geboren, en nu blijkt – en dat is meer dan een impressie, het is de realiteit – dat u onder een zeer goed gesternte bent geboren. De toekomst lacht u toe.

Maar er is meer : u bent ook de erfgenaam van zeer goede ouders. Uw voorgangster, mevrouw Demeester-De Meyer, heeft een zeer grote verdienste, dat heb ik ook gezegd toen we in de oppositie zaten. Ze was een zeer knap minister van begroting. Ze heeft gewerkt met een budgettaire orthodoxie. We kwamen van ver. Ze heeft ervoor gezorgd dat in 1998 de begroting in evenwicht was en nadien zelfs een overschot kende. En cours de route is er bovendien gezorgd voor de afbouw van de schuldenlast.

Er werd ook rekening gehouden met de verre toekomst, met de vergrijzingsfactoren. Er werd een aanzet gegeven aan de zorgverzekering. Dit waren allemaal schitterende momenten. We moeten dat in alle eerlijkheid toegeven. Doorheen het beleid van mevrouw Demeester werd de SERV-norm omgebogen in de meesternorm, die vervolgens opnieuw werd aangepast tot de euromeesternorm.

Ik hoop ooit nog eens een boek te kunnen schrijven over de begrotingsproblematiek in de jaren negentig. Mevrouw Demeester zal daarin veel meer dan een voetnoot halen. Ik denk trouwens dat de minister-president bereid zou zijn het voorwoord te schrijven als ik hem dat zou vragen. Hij zal samen met mij toegeven dat het label bij uitstek voor mevrouw Demeester is dat ze een ware rentmeester is geweest. De titel van het boek zou luiden : 'Meesterwerk over de rentmeester'. Uiteraard zou het woord rentmeester hier de Bijbelse betekenis hebben van het werk van de goede huisvader, in casu het werk van de goede huismoeder, die het patrimonium beschermt en doorgeeft.

Mijnheer de minister-president, ik kom tot de actualiteit. U hebt een zeer goed voorganger gehad, die u een erfenis nalaat waarmee u kunt werken. U hebt ook geleerd uit het beleid van mevrouw Demeester, want u hebt onmiddellijk gesteld dat budgettaire orthodoxie en een langetermijnschatting voorop moeten staan. De zorgverzekering wordt verder uitgetekend.

U gaat echter een stap verder. U voegt eraan toe dat, gelet op deze erfenis en de actualiteit, het beleid geactualiseerd kan worden. U kunt dat voor 100 percent doen, omdat u op het ideale ogenblik minister-president van onze assemblee bent geworden. Werkelijk alle parameters zijn schitterend. De vorige sprekers zijn hier trouwens al in detail op ingegaan. U hebt het ideaal ogenblik gekozen. De conjunctuur lacht u toe. Er dreigde zelfs even een oververhitting. Er wordt minstens nog voor twee tot drie jaar een economische groei van 3 percent of meer voorspeld. Het consumentenvertrouwen, de investeringen en uitbreidingen, de export, de monetaire verhoudingen, kortom, alles zit u mee.

U kent uw cursus ook. U neemt poolshoogte in Frankrijk, Engeland, Nederland en Duitsland en zorgt voor een passende comparatieve analyse. Dat is kenmerkend voor goed begrotingswerk. U stelt dat er, rekening houdend met de situatie en de erfenis van het verleden, werk moet worden gemaakt van de actieve welvaartsstaat. De VU&ID-fractie supportert niet voor 100 percent, maar voor 200 percent voor de actieve welvaartsstaat.

Vandenbroeke

Tegelijk zijn we echter ook op een constructieve wijze kritisch. Zo zijn we, en zo zult u ons nog leren kennen tijdens deze zittingsperiode. We willen u een aantal elementen meegeven die waarschijnlijk de vier volgende jaren van pas zullen komen. U weet dat de VU&ID-fractie de ondertitel 'sociaal en federaal' draagt. We staan voor 200 percent achter de actieve welvaartsstaat, maar niettemin stellen we u voor om als het enigszins kan er een variant aan toe te voegen. De actieve welvaartsstaat moet immers tegelijk een actieve welzijnsstaat zijn. Indien u dat kunt bereiken, zijn we schitterend bezig. Bij het uitbouwen van de actieve welvaartsstaat moeten we ons hoeden voor bepaalde uitdagingen waarvan ik er enkele onder uw aandacht wil brengen.

Ik wil het eerst even hebben over het onderwijs waarin circa 150.000 personeelsleden tewerkgesteld zijn. De heer Van Dijck zal deze namiddag dieper op dit thema ingaan, maar ik wens nu reeds de vraag te stellen of ons onderwijs goed was, is en zal blijven. Over de toekomst van het onderwijs heb ik namelijk ernstige twijfels. Ik wil daarmee echter niet zeggen dat we nu geen goede leerkrachten hebben of dat we die morgen niet zullen hebben, wel integendeel. Minister Vanderpoorten heeft trouwens in haar beleid duidelijk blij gegeven van de wil daar op toe te blijven zien via bijscholing en andere middelen.

Mijnheer Voorhamme, mijn bezorgdheid is ook niet gestoeld op het financieringsmechanisme, maar ik moet nu al tien jaar vaststellen dat de onderwijsbegroting omschreven kan worden als een dieetbegroting. We bereiken niet eens vijf percent van ons bruto regionaal product dat de minister-president ondertussen het bruto regionaal inkomen is gaan noemen. Wat de heer Van Dijck hier enkele weken op de tribune gezegd heeft, is correct : Vlaanderen is, relatief bekeken, een economische grootmacht die tot de top drie behoort, maar met betrekking tot de financiering van het onderwijs zijn we met moeite bij de middenmoot terug te vinden. Daar moet iets aan gebeuren.

Mijnheer de minister-president, ik besef maar al te goed dat men niet alles in één keer kan realiseren. Als in de regeerverklaring sprake is van een middelentoe name voor het onderwijs ten belope van twintig miljard frank, dan is dit inderdaad het cijfer dat ons terug op het OESO-gemiddelde zal brengen. Daar moet dan ook absoluut werk van worden gemaakt. De belasting van de leerkrachten op alle niveaus – van kleuterleidster tot professor – is veel

te groot en is de reden waarom men op straat komt. Het verklaart ook de vele gevallen van depressie. Er zijn dus vele goede leerkrachten, maar de middeleninzet is ontoereikend. Doe daar alstublieft iets aan, als dat mogelijk is.

Dan kom ik nu tot mijn tweede punt, de vorming. Daar kan niet alleen via de VDAB en andere kanalen werk van worden gemaakt, maar ook via het onderwijs. Vlaanderen blijkt immers zeer goed te scoren met betrekking tot de participatie van 18-jarigen in het hoger onderwijs. Die participatie ligt op circa 50 percent : ongeveer 20 percent voor de universiteiten, ongeveer 20 percent voor het hoger onderwijs van het korte type en ongeveer 10 percent voor het hoger onderwijs van het lange type. Enkele jaren geleden lag die participatie nog op 55 percent, maar vorig jaar bleek die reeds gedaald te zijn tot 53 percent.

Dit is nog steeds een hoog percentage, maar de keerzijde van de medaille is dat er elk jaar ongeveer 20 percent van onze 18-jarigen het onderwijs verlaten zonder diploma op zak. Gelukkig heeft men dit in de vorige zittingsperiode deels kunnen opvangen door het invoeren van modulaire systemen, maar dat bleek totaal ontoereikend te zijn. Gelukkig bespeur ik ook bij deze regering goede initiatieven, waaronder dat van minister Landuyt met betrekking tot de start- en landingsbanen. Helaas blijkt dit onvoldoende te zijn om de structurele werkloosheid aan te pakken en een oplossing te bieden voor die groep van 100.000 mensen.

Remediëren kost bloed, zweet en tranen, maar heeft slechts een beperkt effect. Remediëren is goed, maar preventief optreden is veel beter. Zorgt u voor de uitbouw van het technisch onderwijs en vooral van het beroepsonderwijs ! Al 20 of 25 jaar lang wordt beweerd dat hier iets aan zal worden gedaan. In 1993 werd reeds een staten-generaal over het technisch onderwijs en het beroepsonderwijs georganiseerd. Tot nu toe waren er veel woorden, maar die leverden weinig op. Mijnheer de minister-president, wilt u er alstublieft rekening mee houden dat het veel beter is om preventief op te treden dan om te remediëren ?

De welzijnssector is mijn derde voorbeeld. Die sector werd heel breed uitgebouwd. Op zorgbehoevendheid staat geen leeftijd. Ook de oorzaken ervoor zijn niet te definiëren : ze kunnen mentaal of fysiek zijn. Mijnheer de minister-president, ik zou de sector nog willen uitbreiden, en ik denk dan vooral aan het gezinsbeleid. De uitbouw van de actieve welzijnsstaat is hiervoor een typevoorbeeld.

Vandenbroeke

Vlaanderen telt iets meer dan 60.000 geboortes per jaar. Na drie jaar tijd geeft dat dus ongeveer 200.000 kleuters. Als we daar de kinderen tot 6 jaar bijtellen, dan komen we, wetende dat niet elk gezin een éénkindgezin is, uit op ongeveer 300.000 gezinnen. In elk van die gezinnen herhaalt hetzelfde scenario zich elke dag : 's morgens om 7 uur maakt men snel een papje klaar voor de kindjes, eet men een boterham, al dan niet met confituur, snelt men de auto in, en brengt men de kinderen 'in a hurry' naar de grootouders, de crèche of de onthaalmoe-der. Mijnheer de minister-president, dat is heel stresserend. Zorgt u voor een passend gezinsbeleid ! Het betreft in relatieve termen 15 à 20 per-centage van onze Vlaamse, jonge en schone gezinnen die bereid zijn te investeren in de toekomst. De ou-ders zijn idealisten, maar liggen plat van de stress, elke dag opnieuw.

Ook het milieu is een voorbeeld. Sinds de golden sixties zijn de Vlamingen bijzonder welvarend. De Amerikaanse economist Thomas De Gregori stelt echter : als het economisch goed gaat, dan doet men economisch dom omdat men geen rekening houdt met de afgeleiden. Laten we eerlijk zijn : Vlaanderen heeft bewezen dat de theorie klopt. In de jaren zestig en zeventig hebben we de Vlaamse welvaartsstaat versneld uitgebouwd. We kenden een zeer sterke economische groei, maar we letten niet op afgeleiden zoals vervuiling. Thomas De Gregori zegt ook dat de mens een zeer creatief en inventief wezen is. Hij is immers ook in staat om te remediëren, op te treden, te interveniëren en te sa-neren.

Mijnheer de minister-president, iedere vervuilde vierkante meter in Vlaanderen moet met bekwame spoed worden gereinigd. We zijn dit verplicht aan de toekomst. Uiteraard zijn daarvoor veel financiële middelen nodig. Ik weet dat het noodzakelijk is om prioriteiten te stellen. We zijn echter samen vertrokken voor een periode van vijf jaar. Ik ben er bijgevolg van overtuigd dat we iets zullen doen tegen de vervuiling.

Mijnheer de minister-president, ik heb geprobeerd om mijn korte spreektijd goed te benutten door op een constructieve, positieve en kritische wijze enkele ideeën voor te stellen waarvan we de uitwer-king met zijn allen moeten ambiëren. We moeten ervoor ijveren om van de actieve welvaartsstaat ook een actieve welzijnsstaat te maken.

Hoe kunnen we dit realiseren ? Door bij een cur-sus begroting of economie verder te lezen dan de eerste bladzijden en hoofdstukken. Wie enkel de eerste hoofdstukken bekijkt, vindt economie een harde materie. Maar wie verder leest, merkt binnen de kortste keren dat er ook heel wat psychologie inzit. Als men het op die manier interpreteert, ver-valt meteen ook de dualiteit in de regeringsverkla-ring waar zo vaak over wordt gepraat : enerzijds een communautair luik, en anderzijds een begro-tingstechnisch-economisch luik.

Dit is geen dualiteit, maar een Siamese tweeling. Het vormt een geheel. Als men zich communautair niet goed voelt, is er geen welzijn. Vlaanderen is een schitterende biotoop. Hier zitten diverse frac-ties met elk hun eigen gevoeligheid, maar het zijn wel allemaal Vlamingen. We komen op voor onze Vlaamse identiteit en eigenheid.

Vroeger zeiden we : 'Wat we zelf doen, doen we beter'. Deze slogan was wat hol en misschien pre-tentius, maar hij moet in zijn tijds kader worden gezien. Op het eind van de jaren '70 en begin jaren '80 was Vlaanderen aan het groeien. Het bedeesde deelstaatje werd plots assertief. Nu staan we veel verder en willen we vooruit gaan. We zeggen niet meer dat wat we zelf doen, we beter doen. We zeg-gen nu : 'Wat we zelf kunnen doen, willen we beter doen'. We moeten het dus zelf kunnen en mogen doen. Geen andere deelstaat zal ons daarin beper-ken. We moeten de communautaire spanningen uitklaren. Niet om revanchistische redenen of om de zuiderburen uit te hongeren, want ook Wallonië moet voluit kunnen gaan.

Als u erin slaagt om de communautaire spanningen uit te klaren, zal u slagen in het uitwerken van een actieve welvaartsstaat die ook een actieve welzijns-staat is. Daarom zal mijn fractie bij de afsluiting van de debatten dit vernieuwend beleid goedkeu-ren. (*Applaus bij VU&ID, de SP, de VLD en AGA-LEV*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Voorzitter

Wij komen om 14.25 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 13.33 uur.*
